

BOROMEO

30. VÝROČIE OBNOVENIA
KŇAZSKÉHO SEMINÁRA
V KOŠICIACH

ROZHOVORY
S REKTORMI

ČO S KŇAZSKÝM
SEMINÁROM O ĎALŠÍCH
30 ROKOV?

Obsah

1	TÉMA – 30. VÝROČIE OBNOVENIA KŇAZSKÉHO SEMINÁRA	
	• Slávnosť 30. výročia od obnovenia „srdca“ arcidiecézy (D. Sedlák)	10
	• Rozhovory s rektormi (O. Martinkovič)	13
	• Odkazy otcov biskupov k 30. výročiu (M. Kozej)	22
2	TEOLOGICKÁ ÚVAHA / POVOLANIE	
	• Čo s kňazským seminárom o ďalších 30 rokov? (Š. Jurčišin)	26
	• Týka sa povolanie len kňazstva? – O rozlišovaní povolania (S. Sitkanič)	29
	• Ježiš hľadá budúcich kňazov (M. Kozej, L. Verčimák)	32
3	PREDSTAVENIE – (STARO)NOVÉ TVÁRE	
	• Spoznaj bohoslovca (K. Fečík)	34
	• Nové posily v seminárnom spoločenstve – Predstavenie prvákov (M. Kuruc)	37
	• Propedeutikum naplno rastie a žije (S. Belák)	41
	• Z našej kuchyne - Seminárne tatarčané pirohy (D. Bednár)	43
4	SEMINÁR – Z NÁŠHO ŽIVOTA	
	• Pastoračné víkendy (D. Dzuriš)	45
	• Seminár v kňazskom seminári – Otcovo Srdce (P. Vyhonský)	48
	• Začiatok prázdnín trochu inak – Rožňavská brigáda (M. Caban)	50
	• Boli sme pri oslave viery a odvahy mladého bohoslovca – Blahorečenie Janka Havlíka (B. Grejták)	51
	• Putovanie so svätými – Miništrantská univerzita (M. Žinčák)	52
	• Tajnička, súťaž, vtipy (D. Bednár)	54

Editoriál

Drahí čitatelia, milí bratia a sestry!

Po šiestich mesiacoch sa Vám dostáva do rúk ďalšie číslo nášho seminárneho časopisu. Pripravili sme ho s radosťou a túžbou priblížiť Vám aktuálne dianie v našom seminári, ktorý je už tri dekády „srdcom“ arcidiecézy, miestom formácie a domovom budúcich kňazov.

Práve pred 30 rokmi, v roku 1994 vtedajší otec arcibiskup Alojz Tkáč rozhodol, že sa bohoslovci po dlhých 44 rokoch opäť vrátia do Košíc. Ako to povedal aj otec arcibiskup Bernard: *„Nemali sme ani desatinu prostriedkov potrebných na jeho obnovenie. Bolo to teda proti všetkej logike ísť do toho, no predsa sme do toho išli a dnes vidíme výsledok.“* Preto Vám prinášame prierez odkazov otcov biskupov a zaujímavé rozhovory s rektormi, ktorí stáli na čele a viedli toto „srdce“. Nechýba ani teologická úvaha nad otázkou: *Čo s kňazským seminárom o ďalších 30 rokov?*

Taktiež Vám chceme priblížiť atmosféru pastoračných víkendov, ktoré sú pre nás tohtoročnou novinkou. Práve takéto skúsenosti z farností nám pomáhajú rásť nielen vo vedomostiach, ale predovšetkým v láske a službe. A azda slová svätého Františka z Assisi to najlepšie vystihujú: *„Pamätaj si, že keď opustiš tento svet, nemôžeš si vziať so sebou nič, čo si získal – iba to, čo si dal: plné srdce obohatené úprimnou službou druhým, láskou, obetavosťou a odvahou.“*

Napokon, ďakujeme za všetku Vašu priazeň a modlitby, ktoré nám dodávajú odvahu na tejto náročnej, ale krásnej ceste povolania. Nech aj tohtoročné jubileum je pre nás príležitosťou na vďačnosť za všetkých, ktorí prispeli k tomu, že seminár nie len prežil, ale stal sa domovom pre nové generácie budúcich kňazov. Zároveň nech je pripomenutím, že sám Kristus musí byť základným kameňom kňazského seminára, ale aj života každého jedného z nás.

Matúš Kozelj
šéfredaktor

Redakčná rada

šéfredaktor:
Matúš Kozej (v strede)

redaktori:

Horný rad (zľava): **Daniel Sedlák, Samuel Sitkanič, Matúš Žinčák,
Daniel Dzuriš, Matej Caban, Ondrej Martinkovič**

Dolný rad (zľava): **Stanislav Dzuričko, Denis Bednár, Šimon Jurčišin,
Marián Kuruc, Kristián Fečík**

Na fotke chýba: **Benjamín Grejták, Peter Vyhonský**

Seminárna kronika

MINIŠTRANTSKÁ UNIVERZITA (15. – 19. 07. 2024)

Tradičný tábor pre miništrantov Košickej arcidiecézy sa konal v Pastoračnom centre bl. Anny Kolesárovej v Obišovciach. Pre miništrantov boli pripravené rôzne disciplíny, súťaže a workshopy zamerané na biblické postavy či postavy svätcov. Nechýbala ani nočná hra, opekačka pri táboráku i tradičná cesta do metropoly východu, do Košíc. Tento rok absolvovalo univerzitu vyše 30 miništrantov z rôznych kútov našej arcidiecézy.

ARCIDIECÉZNA PŮŤ KU ŠKAPULIARSKÉJ PANNE MÁRII V GABOLTOVE (20. – 21. 07. 2024)

Slávnostnú odpustovú sv. omšu celebroidval Mons. Nicola Girasoli, apoštolský nuncius na Slovensku. V tento deň oslávil svoje 67. narodeniny. Vo svojej homílii apeloval na aktívne prežívanie viery, pretože iba aktivita posúva našu vieru vpred na ceste ku Kristovi.

BLAHOREČENIE JANKA HAVLÍKA (31. 08. – 01. 09. 2024)

V závere leta sme sa zúčastnili blahorečenia Jána Havlíka, ktoré sa konalo v národ-

nej svätyni v Šaštíne. Nový blahoslavený je vzorom vytrvalosti, vernosti a odvahy, pretože sa nevzdal svojho povolania ani po snahe predstaviteľov komunistickej štátnej moci zabrániť mu v jeho túžbe stať sa kňazom. Táto udalosť bola pomyselnou bodkou za krásnymi letnými prázdninami a pomaly, ale isto sa neúprosne približoval čas nástupu do seminára.

NÁSTUP DO KŇAZSKÉHO SEMINÁRA (08. 09. 2024)

Zmenou oproti uplynulým rokom formácie bolo ubytovanie v zrekonštruovaných izbách na bývalej tzv. prváckej chodbe. Zmenil sa taktiež systém stravovania a pre bohoslovcov z vyšších ročníkov pribudli tzv. pastoračné víkendy, počas ktorých sú bohoslovci rozoslaní do hospicov, nemocníc a farností, aby tam pomáhali pri pastoračii starých, chorých a birmovancov, a tak na vlastnej koži získali rôzne odtiene služby bližnému. Na druhý deň, v pondelok 9. septembra sa konal zápis do teologickej fakulty.

FORMAČNÝ SEMINÁR OTCOVO SRDCE (10. – 15. 09. 2024)

V týchto dňoch sa u nás v seminári uskutočnil formačný seminár Otcovo srdce. Tím pod vedením vdp. Martina Harčara sa nám snažil prostredníctvom prednášok, chvál a rôznych aktivít poukázať na dôležitosť otvorenosti srdca Kristovi. Ústrednou bola myšlienka osobného stretnutia sa s Kristom, každý vo svojom srdci. To je základ ohlasovania a sprostredkovania Krista ostatným ľuďom.

KŇAZSKÝ DEŇ V ROŽŇAVE

(18. 09. 2024)

Septembrové kňazské dni v Rožňavskej katedrále Nanebovzatia Panny Márie sú už tradične spomienkou spojenou s vďakou za dar návštevy sv. Jána Pavla II. v Rožňave 13. septembra v roku 2003. Hlavným celebrantom slávnostnej sv. omše bol Mons. Stanislav Stolárik, rožňavský diecézny biskup, ktorý vo svojej homílii zdôraznil dôležitosť Sviatosti kňazstva, zdôrazňujúc význam adorácie Sviatosti Oltárnej a dôveru v Ježiša Krista, ktorý k nedokonalosti človeka – kňaza – doplní to, čo je pre neho na-ozaj potrebné.

NÁRODNÝ POCHOD ZA ŽIVOT

(21. – 22. 09. 2024)

Tento rok sa v Košiciach konal v poradí už štvrtý celoslovenský pochod za život, na ktorom sme sa zúčastnili aj my, bhoslovci. Samotnému pochodu predchádzal bohatý duchovný program, súčasťou ktorého boli nedeľné sv. omše v košických kostoloch, celebrované biskupmi Slovenska. V našom seminárnom kostole sme mali tú česť privítať Mons. Mariána Chovanca, banskobystričského biskupa, ktorý nás pri osobnom rozhovore povzbudil vo vytrvalosti a vernosti Kristovi a jeho Cirkvi.

SLÁVNOSŤ 50. NARODENÍN NAŠICH PREDSTAVENÝCH KŇAZOV (28. 09. 2024)

Významným dňom pre naše seminárne spoločenstvo bol 28. september. V tento deň sme si pripomenuli významné životné jubileá našich predstavených kňazov. Je to celosvetová rarita, že štyria z piatich predstavených oslavujú 50. rokov

života. Samotnej oslave predchádzala slávnostná sv. omša, ktorú celebroval otec arcibiskup Bernard Bober. V homílii pripomenul dôležitosť formovania kňazského dorastu a vyzdvihol úlohu seminárnych predstavených vo formačnom procese. V závere slávnosti im zablahoželal k narodeninám.

KONFERENCIA – KARDINÁL JOZEF TOMKO / VENI SANCTE

(30. 09. 2024)

O dva dni neskôr sa na pôde teologickej fakulty konala konferencia k výročiu úmrtia otca kardinála Jozefa Tomka. Počas konferencie predniesli jednotliví rečníci svoje príspevky týkajúce sa života, diela a osobnosti kardinála Tomka. Následne sa o 19:00 konala sv. omša Veni Sancte za účasti ekumenického spoločenstva z Košíc v kostole sv. Antona Paduánskeho, ktorú celebroval Mons. Bernard Bober. Otec arcibiskup vo svojej homílii povzbudil študentov

i profesorov na začiatku akademického roka, aby vedomosti, ktoré nadobudnú, boli schopní zužitkovať v reálnom živote a boli hrdí na Katolícku univerzitu a jej hodnoty.

ARCIDIECÉZNA PŮŤ K RUŽENCEVEJ PANNE MÁRII V OBIŠOVCIACH

(05. – 06. 10. 2024)

Ako to už býva zvykom v prvý októbrový víkend sa konala odpustová slávnosť Ružencovej Panny Márie v arcidiecéznej svätyni v Obišovciach. Ako po minulé roky, aj tento rok sme pomáhali pri organizácii, no najmä pri asistencii počas sv. omši. Slávnostnú sv. omšu celebroid Mons. František Trstenský, spišský diecézny biskup. Vo svojom príhovore upriamil pozornosť na praktizovanie a význam modlitby posvätného ruženca ako modlitby, ktorá vychádza zo Svätého písma. Zdôraznil, že ruženec ako predmet nie je a nesmie byť amuletom, ale je viditeľným znakom toho, čo vyslovujeme ústami ako modlitbu.

DUCHOVNÁ OBNOVA V OKTÓBRI – O. FRANTIŠEK TELVÁK

(18. – 20. 10. 2024)

Excercitátorom bol vdp. František Telvák, farský vikár z farnosti Prešov – Solivar. Hlavnou témou duchovnej obnovy bolo

správne pochopiť úlohu kňaza ako toho, ktorý pomáha druhým a ktorý je sekundantom nielen svojho predstaveného, ale samotného Krista. Otec František dával dôraz na to, že kňaz má ohlasovať evanjelium, ohlasovať Krista a nie seba, čomu má predchádzať náležitá príprava a usporiadaný duchovný život.

ROŽŇAVSKÁ NOVÉNA – NICOLA GIRASOLI, APOŠTOLSKÝ NUNCIUS (24. 10. 2024)

V záverečný deň Rožňavskej novény, ktorá sa konala od 16. do 24. októbra v Rožňavskej diecéze, prijal pozvanie sláviť sv. omšu v Katedrále Nanebovzatia Panny Márie apoštolský nuncius na Slovensku Mons. Nicola Girasoli. Pre Rožňavu, sídlo diecézy, a pre celú diecézu, v ktorej sa slávila Novéna, to bola významná udalosť. V homílii sa venoval téme deviateho dňa „Panna Mária, Ochrankyňa viery“ so zameraním na ovocie Ducha Svätého, a to vernosť.

ODPUSTOVÁ SLÁVNOSŤ SV. KAROLA BOROMEJSKÉHO

(04. 11. 2024)

V pondelok sme si v seminárnom kostole pri slávnostnej svätej omši o 16:30 pripomenuli hlavného patróna nášho seminára – sv. Karola Boromejského. Svätú omšu celebroval o. Marek Kunder a v homílii sa prihovril o. Andrej Kačmár. „S menom svätého Karola Boromejského je spojené úspešné zakončenie Tridentského cirkevného snemu a uvádzanie do života jeho reformných dekrétov. Ba svätý milánsky arcibiskup sa stal vzorom duchovného pastiera, ktorý všetky telesné i duševné sily dáva do služieb svojich veriacich,“ zdôraznil otec vicerektor.

VÝROČIE MUČENÍCKEJ SMRTI BRATA ŠTEFANA IGLÓDYHO

(06. 11. 2024)

V tomto roku si pripomínáme 385. výročie mučeníckej smrti nášho nového kandidáta na blahorečenie. Mladý mučeník si v posledných mesiacoch získal mnohých nových priaznivcov. Hlavným celebrantom a kazateľom slávnostnej sv. omše vo farskom kostole v Rade bol otec Juraj Jurica, cirkevný právnik metropolitného tribunálu, ktorý nájdenie telesných pozostatkov brata Štefana prirovnal k evanjelióvemu pokladu ukrytému v poli. Poukázal na potrebu

planúť láskou k Bohu i k blížnemu ako brat Štefan, ktorý bol svojimi spolubratmi prirovnaný k sicílskej sopke Etna. Svätú omšu koncelebrovalo 13 kňazov a na slávnosti nechýbal ani náš spolubrat Matúš Kozej. Prišlo aj mnoho pútnikov a 4 autobusy veriacich. Po sv. omši bola sviečková procesia ku kaplnke, kde bol pochovaný brat Štefan a kde sa predniesla modlitba za jeho blahorečenie.

SVÄTÁ OMŠA ZA ŽIVOT

(07. 11. 2024)

„Zlé zdravie či postihnutie nez bavuje osobu jej hodnoty a dôstojnosti,“ týmito slovami sa v homílii prihovril pán dekan Allan Tomáš, ktorý predsedal liturgickému sláveniu počas 14. košickej dušičkovej vigílie. Táto tradičná udalosť s názvom „Zapálme svetlo obetiam potratov“ sa koná už niekoľko rokov vo Farnosti Kráľovnej Pokoja, Košice-Juh. Po svätej omši nasledovala procesia a modlitba pred nemocnicou, kde sa vykonávajú potraty. Počas celého dňa sa tam vystriedalo vyše 100 dobrovoľníkov, ktorí sa tam nepretržite modlili.

KANDIDATÚRA, LEKTORÁT, AKOLYTÁT (08. 11. 2024)

Tieto ministéria udelil bohoslovcovi a kandidátovi na trvalý diakonát Mons. Bernard Bober pri príležitosti 30. výročia obnovenia činnosti Kňazského seminára

sv. Karola Boromejského v Košiciach. Slávnosti sa zúčastnili aj ďalší biskupi, bývalí profesori a predstavení, ktorí stáli na čele seminára.

TEOLOGICKÝ VEČER – BUDÚCNOSŤ CIRKVI NA SLOVENSKU (11. 11. 2024)

Prvý teologický večer v tomto akademickom roku sa konal tradične v Aule sv. Košických mučeníkov na Teologickej fakulte v Košiciach. Pozvanie prijal generálny vikár Žilinskej diecézy a bývalý hovorca KBS Martin Kramara a zástupca šéfredaktora denníka Postoj Imrich Gazda. Moderátorkou bola Adriana Čurajová. Počas večera zaznelo aj mnoho otázok z publika, týkajúcich sa formácie budúcich kňazov, skvalitnenia pastoračného prístupu, synodality cirkvi, zapojenia laikov, svätenia žien, financovania cirkvi a odluka cirkvi od štátu. Diskusia zaujala mnohých kňazov, bohoslovcov a laikov a podporila tým túžbu žiť v jednom spoločenstve, ktoré aj keď možno bude menšie, má nádej byť tvorivé a evanjelizačné, ako si želali aj poslední pápeži.

PASTORAČNÁ KONFERENCIA – KŇAZI PRE MLADÝCH (14. 11. 2024)

Vo štvrtok sa bohoslovci teologických ročníkov zúčastnili v Badíne konferencie

o pastoračii mladých, ktorá je veľkou výzvou v dnešnej dobe. Okrem troch prednášok boli pripravené aj rôzne workshopy. Cieľom konferencie bolo pomôcť kňazom vo farnostiach pri pastoračii mládeže skrz malý exkurz do myslenia mladých a rovnako aj praktickými návodmi, ako začať niečo vo farnosti.

DUCHOVNÁ OBNOVA V NOVEMBRI – O. MARTIN NOVOTNÝ (15. – 16. 11. 2024)

Novembrovú duchovnú obnovu viedol pán farár z farnosti Kráľovnej Pokoja, Košice – Juh. V piatkovom zamyslení hovoril o tom, že častokrát nám uteká v živote to podstatné kvôli rýchlosti a povrchnosti tejto doby. Pozval nás, aby sme zatiahli na hĺbину. „Dobrý duchovný život sa musí odzrkadliť na ľudskosti.“ V sobotu doobedu rozprával o nebezpečenstve pýchy a lakomstva, ktoré nám hrozia a zároveň o milosrdenstve, vernosti a službe ako o atribútoch, ktoré musia sprevádzať kňazský život.

Spracovali:
Stanislav Dzuričko, Matúš Kozej

Foto: TK KBS, Archív KSKE, Minoriti,
BÚ Rožňava, Jaroslav Fabian

Slávnosť 30. výročia od obnovenia „srdca“ arcidiecézy

Kandidatúra, Lektorát, Akolytát

V piatok 8. novembra sme u nás, v Seminárnom kostole sv. Antona Paduánskeho oslávili 30. výročie obnovenia činnosti Kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach. Slávnostnej Svätej Omši o 16:30 predsedal Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup-metropolita. Slávnosti sa zúčastnil aj Mons. Stanislav Stolárík, rožňavský diecézny biskup, a Mons. Marek Forgáč, košický pomocný biskup. Práve pred 30 rokmi vtedajší arcibiskup Alojz Tkáč znovuo otvoril kňazský seminár a po dlhých 44 rokoch sa Bohoslovci mohli vrátiť opäť do Košíc.

Pri tejto príležitosti otec arcibiskup Bernard požehnal reverendy trom Bohoslovcom 3. ročníka, a to Denisovi Bednárovi, Stanislavovi Dzuričkovi, Matúšovi Kozejovi a jednému Bohoslovcovi 4. ročníka Šimonovi Jurčišinovi, ktorý zároveň prijal aj lektorát, pretože minulý rok bol na štúdiách v Írsku. Na slávnosti nechýbali ani štyria kandidáti na trvalý diakonát, ktorým otec arcibiskup udelil ministerium akolytátu. Spolu s nimi sa pripravujú aj ďalší traja muži, ktorým bol akolytát udelený už dávnejšie.

Na omši bol prítomný aj rektor Kňazského seminára biskupa Jána Vojaššáka

v Spišskej kapitule (s ktorým nás viaže dlhodobé puto priateľstva a vzájomnej spolupráce). Pozvanie prijali takmer všetci bývalí predstavení pôsobiaci v „srdci“ Košickej arcidiecézy a profesori pôsobiaci na pôde teologickej fakulty.

Pri požehnaní reverend a superpelícií otec arcibiskup povedal: ***„Oblečiete si dôstojné rúcho. Dôstojný pán mal stále označenie reverend a od toho je odvodené aj toto dôstojné rúcho. Musíme teda každý rásť a dozrievať v tejto dôstojnosti.“*** Nakoniec kandidátov ešte raz povzbudil slovami: ***„Nech to je dobrým impulzom, aby ste brali všetko vážnejšie ako doteraz, nie žeby ste to doteraz nebrali vážne, ale aby ste to brali ešte vážnejšie, lebo dôvera, ktorú do vás Cirkev chce postupne vložiť prostredníctvom ďalších sviatostí, je veľká a očakávanie našich veriacich ešte väčšie.“***

V úvode svätej omše všetkých privítal súčasný pán rektor vdp. Štefan Novotný, ktorý poďakoval Pánu Bohu za 30 rokov činnosti obnoveného kňazského seminára.

V homílií otec arcibiskup zdôraznil: ***„Sme pre svet bláznovstvom. Boh si nás vybral a my sme mu zverili do rúk svoje životy, dokonalosti aj nedokonalosti. Ježiš od nás len chce, aby sme vydržali a vytrvali v láske a vernosti. Naša sila je v modlitbe a v neustálom spoliehaní sa na neho i v odovzdávaní sa do jeho rúk. Máme si v modlitbe, cez silný príhovor Panny Márie, vyprosovať od Ježiša silu vydávať dobré svedectvo lásky a vernosti pred svetom bez vypočítavosti.“*** Spomínal tiež, ako sa s jeho predchodcom, arcibiskupom Alojzom Tkáčom, rozhodli obnoviť kňazský seminár: ***„Nemali sme ani desatinu prostriedkov potrebných na jeho obnovenie, bolo to teda proti všetkej logike ísť do toho, no predsa sme do toho išli a dnes vidíme výsledok.“*** Nakoniec dodal: ***„Aj dnešná slávnosť obnovenia Kňazského seminára sv. Karola Boromejského nech je pre nás povzbudením a uistením, že život podľa viery má zmysel i budúcnosť a že jeho sila nie je v ľudskej logike, ale je ukrytá v Božej láske a starostlivosti.“***

Nových kandidátov, lektora a akolytov vyzval: ***„Tým, že ste sa odvážili ponúknuť život do služby Bohu, je to vaše vážne rozhodnutie, vážim si vašu dôveru s akou ste nastúpili na cestu potrebnej formácie a tá so sebou prináša mnoho limitov i obmedzení, tu sa učíte zriekať seba, nemyslieť len na svoje plány a to všetko pre Ježiša Krista, ktorého si vaše srdce zamilovalo.“*** A povzbudil ich slovami: ***„Vy, drahí lektori, budete napomáhať v ohlasovaní Ježišovej radostnej zvesti čítaním a ohlasovaním Božieho slova, preto si dajte záležať na tom, aby bol váš prejav zrozumiteľný. Avšak nerezervujte si to len pre liturgiu, ale snažte sa o to, aby sa váš život stal liturgiou a príťažlivým svedectvom. Nedovoľte, aby vaše svedomie bránilo jazyku rozprávať iným***

o Kristovi.“ Povzbudil aj kandidátov na trvalý diakonát a poďakoval im za ich ochotu a chuť slúžiť oltáru a Bohu.

V závere sa Stanislav Dzuričko v mene kandidátov poďakoval otcovi arcibiskupovi za prijatie medzi kandidátov diakonátu a kňazstva. Pripomenul aj to, že ***„seminár nie je len akási budova s chladnými múrmi, ale je to predovšetkým spoločnosť, sme to my, ale sú to aj tí, ktorí odtiaľ vyšli a už sú kňazmi.“*** Taktiež za blahoželal otcovi arcibiskupovi k jeho nedávnym narodeninám. Po Svätej Omši nasledovala slávnostná večera v priestoroch kňazského seminára.

Spracoval: **Daniel Sedlák**

Foto: Michal Haľko

Rozhovory s rektormi

Za 30 rokov obnovennej činnosti nášho seminára stáli na jeho čele štyria rektori. Každý jeden z nich zanechal svoj rukopis, dal do toho kus srdca a zažil mnoho ťažkých i krásnych udalostí – napr. návštevy dvoch pápežov (sv. Ján Pavol II. – 1995, František – 2021). Skrze tento článok Vám prinášame sériu jedinečných rozhovorov so všetkými rektormi, ktorí odhaľujú nielen svoje osobné spomienky, ale aj pohľady na zmeny v kňazskej formácii či výzvy, ktorým museli čeliť.

ANTON KONEČNÝ

Rektor: 1994 – 2003

Ako si spomínate na obdobie po roku 1990?

V r. 1990 nastal známy spoločenský zlom, skončil 40-ročný tvrdý totalitný útlak, keď cirkev bola zatlačená do kostolov, bez tlače, reholí, škôl a inštitúcií. Akoby sa bol otvoril pretlakový ventil – diecézy sa s veľkou vervou pustili do všestrannej obnovy. Zriaďovali sa inštitúcie (charita, rehole, strediská, rozhlas) budovali sa kostoly, školy a fary, začali sa vydávať časopisy, knihy ... Cirkev vstúpila i do oblasti školstva od materských škôl po Katolícku univerzitu v Ružomberku v novom modeli finančného zabezpečenia. Kňazské semináre boli jednoznačnou

prioritou. Ich obnova znamenala omnoho viac ako návrat predvojnového stavu, začalo i teologické vzdelávanie laikov. Nadšenie trvalo tak do r. 2015, kedy sme začali pozorovať úpadok.

Ako došlo k obnove kňazského seminára?

Semináre treba vnímať celonárodne: Ten v Bratislave počas totality bol pre celé Slovensko (s výhodou, že sme sa všetci poznali) a po r. 1990 ostal len pre diecézu Bratislava. Rýchlo sa rozmohla Nitra i B. Bystrica a gréckokatolíci v Prešove tiež si obnovili seminár i fakultu. Biskupi diecéz Košice, Spiš a Rožňava sa v marci 1990 dohodli na interdiecéznom seminári na Spišskej Kapitule, kde boli priestory uvoľnené po policajnej škole. Tu sme chceli začať v jeseni 1990. Mali sme teda iba 6 mesiacov na zariadenie seminára pre 235 bohoslovcov a teologického inštitútu pre ďalšie stovky študentov – laikov, najmä katechetov. Obrovské materiálne a personálne ťažkosti sme prekonávali s entuziazmom.

Z Košíc prišli na Kapitolu štyria predstavení seminára a približne dvanásť učiteľov. Od nás, učiteľov, sa žiadalo začať

učiť a pritom diaľkovo si dopĺňať vzdelanie, ale ostať v pastorácii s perspektívou zanechať ju, ak bude náhrada.

V roku 1992 vtedajší otec arcibiskup Alojz Tkáč prvýkrát verejne vyjadril úmysel obnoviť kňazský seminár. O dva roky nato Vás vymenoval do funkcie rektora. Prečo si vybral práve Vás? Mali ste na výber?

Spokojný pobyt Košičanov na Spišskej kapitule trval asi jeden a pol roka (1990 – 91). No od začiatku roka 1992 biskup Alojz začal stále častejšie hovoriť o podnetoch obnoviť seminár v Košiciach. Preto som mu niekedy začiatkom roka 1993 súkromne poradil, nech nájde vhodného kňaza, ktorý by možnosti preskúmal. Odpoveďou mi bola otázka, či by som sa na to ja podujal. A tak som začal. Popri „farárovaní“, vyučovaní v seminári a konzervatóriu a štúdiu.

Dôvody pre obnovu v Košiciach boli logické a objektívne: najväčší počet povolaní z Košickej diecézy a história teologického vzdelávania (1657 do 1950). Reštitučné získanie komplexu budov sa

ukázalo reálne. Mons. Tkáč urobil na Vianoce r. 1992 rozhodnutie obnoviť seminár v Košiciach a neskôr ho opísal ako určité osvetlenie zhora.

Príprava ma stále viac zamestnávala, ba potrebovala aj zanechanie pastorácie. V celom kňazskom živote som sa usiloval o jednotu s biskupom, tak aj vtedy som sa usiloval splniť jeho požiadavku alebo príkaz. Dnes, s odstupom desaťročí viem, že to bola česť a milosť, a že ma Pán veľmi požehnával.

Počas Vášho pôsobenia na obnove sa dostali vyjadrenia, že stav budovy je zdraviu a životu nebezpečný. Čo konkrétne to znamenalo?

Renováciu sprevádzalo množstvo epizód a aj úsmevných kuriozít. Napríklad na Hlavnej 89 sídlilo konzervatórium, hoci podľa reštitučného zákona nám budova prešla do vlastníctva k 1. 4. 1994. Verejná mienka bola na strane konzervatória, „chudákov, ktorých cirkvi vyháňa a ktorí nemajú kam ísť“. Partnerom nám ako cirkvi bola Školská správa II. a vyššie krajský úrad. Keď som prišiel vyjednať prevzatie budov, privítali ma ako nepriateľa, ktorý chce „vyhnať našu školu s hrubými múrmi“. Čo najvládnejšie som povedal, že som prišiel na štátny úrad ako občan v záujme zákonného napravenia krivdy, ktorá sa dostala nám v cirkvi, a taktiež ako občanom.

Mohlo to byť niekedy v r. 1996, keď prišli za mnou brigádnici s oznamom, že niekoho „potriasol“ elektrický prúd pri opretí sa o stenu. Údržbár dosvedčil, že na tom mieste sa to stáva. Získal som oficiálne odborné stanovisko, že prevádzka v budove je životu nebezpečná. Ohlásil som to školskej správe a žiadal okamžité

vystaňovanie. Odpoveď ma prekvapila: „A vy viete, koľko takých budov my máme?“ Tak som iba napísal doporučený list, že zodpovednosť za prípadný úraz je na strane nájomníka.

Niekedy v r. 1998 sme vymieňali podkrovia. Tu niekto povedal: „Pomodlime sa za dážď, to by azda odsťahovaniu pomohlo.“ A to sa stalo. Prišla taká búrka, že voda sa liala cez podlažia a pretiekla aj na prízemie, kde poškodila vzácny organ. Bolo nutné ho rozobrať, premiestniť a sušiť. Ale veci sa pohli. Náhradná – a ešte vhodnejšia budova – sa našla v centre mesta.

S pribúdajúcimi ročníkmi bohoslovcov zároveň ustupovalo konzervatórium. Vy ste pôvodne učili na ňom a zároveň aj v seminári. Ako si na toto obdobie spomínate?

Seminár sme otvárali postupne počas siedmich rokov, hovorili sme im etapy. Nám každoročne pristúpil nový ročník a konzervatórium sa adekvátne umenšilo.

Spolubývanie konzervatoristov a seminaristov prebiehalo zmierlivo. Budúci hudobníci sa vyznačujú usilovnosťou – cvičia všade, vynaliezavo sa utiahu do prázdnej triedy i do kútika chodby. Tóny sa rozliehali najmä pri hlasových cvičeniach, keď sa vyludzuje hlas enormne silný a nepekný. Seminaristi naopak, potrebujú sa zahĺbiť do témy a sústrediť sa. Hlavne v lete pri otvorených oknách to bolo ťažko zlučiteľné.

Odsťahovanie našich priateľov konzervatoristov sa preťahovalo a napätie rástlo. Konzervatórium viedol riaditeľ p. Bartolomej Buráš, priatelili sme sa a spolu sme sa i pomodlili za tento proces. Pokoj sme uchránili i pred novinármi, nevyšiel žiaden poburujúci článok.

10. októbra r. 2010 boli oslavy 50. výročia založenia konzervatória, ich súčasťou bola i ďakovaná omša v katedrále (jedna z najkrajších v mojom živote). My sme sa modlili a študenti cirkevnej hudby, orchester a zbor konzervatória hrali a spievali. Vyslovili sme i vzájomné

odpustenie nedorozumení z čias pod jednou strechou. Partnerstvo pokračuje, keď na požiadanie mladí umelci obohacujú naše slávnosti svojím umením.

Aké sú Vaše príjemné spomienky z daného obdobia? Ako ste vnímali návštevu sv. Jána Pavla II. v roku 1995?

K najkrajším spomienkam patria prijímacie pohovory do seminára. Každý uchádzač dostáva otázku o povolání, kedy zaznelo a ako sa vyvíjalo. Niekoľkočlenná prijímacia komisia, v ktorej som sedával mnoho rokov, by mohla spôsobovať trému, ale odpovede bývajú spontánne a živé. Mladý muž akoby hľadel na niekoho – na povolávajúceho – a popisuje, ako to bolo a ako to je. Povolanie sa vníma. Čím som starší, tým menej chápem Božie volanie. Viem len, že spočíva v Božej láske, nie v našich kvalitách a schopnostiach.

Nezabudnuteľnou je i spomienka na obed a krátky odpočinok sv. Jána Pavla II. r. 1995 v našom seminári. Všetkých nás bolo iba tak do 60. Varili sestričky a obsluhovali naši bohoslovci a práve tí svedčili o jednoduchosti, skromnosti a prívetivosti Sv. Otca. Myslím, že v tom spočíva jeho poslanstvo. Vedľajším efektom bolo to, že správa o jeho pobyte sa dostala do celého sveta a zháňanie prostriedkov bolo uľahčené.

Mnohých bývalých seminaristov stretávam ako mojich nástupcov, v seminári,

na fakulte, v ekuméne, na Liturgickom inštitúte a sledujem v pastorácii. Mám veľa radosti, lebo sa domnievam, že mnohí to robia lepšie a odbornejšie, teším sa, že sú lepší.

Chceli by ste povedať niečo zo svojich skúseností?

Duchovná kariéra je oproti svetskej obrátená naruby: vo svete jestvuje zvyčajne nadanie, plán a nadšenie pre zvolené zamestnanie, čo sa naplňuje alebo často aj nie. V duchovnom prostredí je najprv povolanie, potom príprava, a tak permanentné napĺňanie. Rozhodujúce nie je nadanie a predstavy, ale Božia blízkosť, lebo v nej spočíva nádhera duchovnej kariéry. Tak na začiatku, ako i v strednom veku (napríklad v dlhoročnom kapláňovaní), i v starobe, i v dôchodkovom veku. Takže to ťažké a to príjemné je poväčšine zviazané a často býva aj totožné.

V Košiciach jestvovali tri semináre, každý v úplne odlišných pomeroch, ale so spoločným základom: pripravovať kňazov, ktorých priťahuje Boh a ktorí v jeho múdrosť a v jeho moci chcú a idú žiť, idú slúžiť svojim veriacim a s nimi svedčiť svetu o Božom kráľovstve. Preto sú určite vždy aktuálni a potrební tak, ako je aktuálny a potrebný Kristus, Boží Syn.

Harmonický seminár musíme vytvoriť spoločne a synodálne, teda v počúvaní Ducha Svätého: biskup, predstavení, učelia i seminaristi.

JOZEF ONDOVČÁK

Rektor: 2003 – 2008

Ako si spomínate na obdobie „rektorovania“?

Stále to boli hektické časy stavebných prác, pastorácie, seminára a následne aj fakulty. Napriek extrémnej záťaži povinností, mojou najväčšou záťažou ste boli vy, chlapi seminariisti. Rozhodovať o človeku je vždy dôležitejšie a vážnejšie, ako riešiť nedostatok ekonomických prostriedkov alebo stavebné úpravy. Pri rozhodovaní o človeku som narážal na povolanie a Božie volanie. No zároveň ak by bolo rozhodnutie nesprávne, narážam na človeka, na problém vo farnosti a starosť biskupa, čo s takým kňazom!? Snažil som sa to riešiť v kaplnke a na seminárnych poradách.

Ak to porovnáte s klasickou farskou pastoráciou, v čom sú rozdiely? V čom je to ťažšie alebo naopak ľahšie?

Je to diametrálny rozdiel, ale zároveň je to podobné v práci s ľuďmi. Napriek semináru sme pracovali aj pastoračne,

nakoľko kostol patrí do spravovania seminára a vypomáhali sme stále aj farnostiam. Seminár je diecézna rehoľa s osadenstvom, ktoré sa obmieňa, nakoľko prváci prichádzajú a po vysviackach a ukončení formácie odchádzajú. V seminári sa pracuje pod napätím diecézy a rozhodovania o povolaniach, vo farnosti pod napätím ľudí z farnosti, od ktorých dostávame okamžitú odpoveď a echo o svojej práci.

Pred tým, než ste boli vymenovaný za rektora, ste pôsobili 9 rokov ako vicerektor. V čom boli najväčšie rozdiely?

Tieto funkcie sa u mňa zlievali, nakoľko práce na obnove seminára bolo treba ukončiť a kontinuitu bolo potrebné zachovať. Keď som prišiel do seminára ako vicerektor, dostal som k dispozícii malú hotovosť, ktorá nepokrývala ani nutné náklady pri vytváraní bývania pre prvých predstavených seminára. Asi dva mesiace som mal veci vo vreciach a krabiciach v učebni v priestoroch konzervatória. Extrémne vypätie niektorých etáp žmýkalo sily nám aj bohoslovcom. Napr. v sobotu o 9:00 bolo ohlásené Veni Sancte a v piatok sme s bohoslovcami ešte šparovali dlažbu v kostole do 23:30. Aula ešte nebola, všetko slávnostné sa dialo v kostole. Ako rektor, zdalo by sa, že to už bude ľahšie, ale riešili sme aulu a vestibul v nádvoiriach budov a chceli sme vybudovať podzemné garáže, ale po mojom odchode sa od toho upustilo, aj keď mnohé veci boli pripravené. Seminár je o partii predstavených, o porozumení, o ich obete a zameraní pre Božie veci, je potrebný dobrý výber. A potom dobrí seminariisti, ktorí prichádzajú s jasným

zameraním na cieľ, na službu ľuďom pre Božie Kráľovstvo.

Počas Vášho pôsobenia sa pri rekonštrukciách istý bohoslovec doslova prepadol do krypty – a tak ste ju vlastne objavili. Povedzte nám o tom viac.

Popri rekonštrukcii sme sa dostávali k mnohým informáciám a pri štúdiu dejín sme chceli tieto správy overiť. Niečo sa podarilo a niečo sme objavili náhodou. Kryptu sme hľadali sondážne, no našli sme ju pri obnove kostola a výmene dlažby, keď sa brigádnik – bohoslovec objavil na treťom podlaží krypty. Následne

sa vytvoril nový vstup, ktorý sa používa doposiaľ a stará dlažba z kostola sa použila na podlahu v krypte. Vo svätyni sme objavili trojloďovú kryptu, v sutinách ktorej sa našiel biskupský prsteň a pektorál, pravdepodobne biskupa Kišdyho!? Podarilo sa výnimočné dielo vďaka obetavosti ľudí, ktorí nehľadeli na čas a peniaze, preto aj Boh požehnával ich prácu. Som vďačný za všetkých ľudí, ktorých som tu stretol, ktorí tu pracovali, ktorí sa obetovali aj ako brigádnici z farností. Iba Boh pozná všetky tieto obety a iba On ich môže spravodlivo odmeniť. Vďaka za spoluprácu a Darca darov nech aj dnes požehnáva tento seminár a seminaristov.

FRANTIŠEK KATRIŇÁK

Rektor: 2008 – 2013

Ponajprv by som chcel zablahoželat Kňazskému semináru v Košiciach ku nedávnému sviatku jeho patróna sv. Karola Boromejského ako aj k nádhernému 30. výročiu jeho obnovenia. Dobre si pamätám prvú svätú omšu pri príležitosti znovuoťvorenia kňazského seminára, keďže som ako seminarista a ceremonár v Kňazskom seminári v Spišskej

Kapitule bol nápomocný pri organizácii tejto udalosti.

Od roku 1998 som kňazský seminár navštevoval pravidelne ako vyučujúci systematickej teológie na Katoľickej univerzite v Ružomberoku. Neskôr som bol o. arcibiskupom Alojzom Tkáčom poverený viesť kňazský seminár. Pozícia každého predstaveného v seminári je náročná a veľmi zodpovedná. Pomáhajú pripravovať k službe tých, ktorí budú „na poliach času rozsievať semeno večnosti“.

Chcel by som preto vyjadriť úctu a úprimný obdiv súčasným predstaveným, ako aj tým, ktorí boli v tejto službe pred mnou, keďže v tejto službe sú alebo boli podstatne dlhšie ako ja. Seminaristom chcem popriať zapálenosť za veci Božie a neustály rast v múdrosti a poznaní. V súčasnej „tekutej“ dobe sa veci často menia rýchlo a nečakane. Kňazskému semináru preto prajem stabilitu a dlhé požehnané roky do ďalšieho fungovania. Ďakujem Vám za Vaše oslovenie.

ŠTEFAN NOVOTNÝ

Rektor: 2013 – súčasnosť

Vedeli by ste nám v krátkosti priblížiť službu rektora seminára? Čo je Vašou úlohou?

Rektor je správcom seminára, ako to naznačuje aj etymológia slova rektor. Diecézny biskup, ktorý je hlavný zodpovedný ho poveruje, aby sa staral o celý priebeh prípravy a výchovy budúcich kňazov vo

svojej diecéze. Mojou úlohou je teda spolu s tímom spolupracovníkov riešiť všetky praktické otázky od prípravných stretnutí pre záujemcov, cez prijímacie pohovory až po kňazskú vysviacku kandidátov. V prípade košického seminára je k službe rektora seminára pripojená služba správcu seminárneho kostola, čo pridáva starostlivosť o pastoráciu v kostole ako aj jeho údržbu a obnovu, čo v prípade kultúrnej pamiatky je veľmi náročné.

V tejto špeciálnej pastorácii ste už jedenásty rok. Nie je to veľa?

Je to dosť. Moji predchodcovia za posledné obdobie boli v tejto službe 5 až 9 rokov. Služba rektora seminára aktuálne nemá určené funkčné obdobie a je to na rozhodnutí diecézneho biskupa ako dlho ponechá rektora v službe.

Je funkcia rektora honorom alebo skôr službou a obetou?

Je v tom aj honor, keďže byť rektorom znamená byť pravou rukou biskupa v oblasti výchovy budúcich kňazov. Čiže je to významná funkcia a bolo by neadekvátne znížovať hodnotu tejto služby, ale nie je to ľahká služba. Každá má svoje radosti i trápenia, podobne ako aj služba kňaza vo farnosti.

Aký prínos a obohatenie Vám prináša pôsobenie v kňazskom seminári?

Najviac si vážim a cením skúsenosti z úprimných a otvorených rozhovorov so seminaristami, tie sú najviac povzbudzujúce. Naopak, rozhovory s neúprimným človekom sú trápením a bolesťou.

Ak porovnáte bohoslovcov na začiatku vašej služby a teraz, vnímate nejaký rozdiel? Ako sa podľa Vás mení naša generácia?

Dá sa vidieť rozdiel v mentalite. Prichádzajú generácie, ktoré už boli vychovávané na mobilných technológiach a laxnejším spôsobom ako tie predchádzajúce. A to nemusí byť samé o sebe zlé, len je to iná generácia. Vnímam, že rastie odpor voči disciplíne a väčší dôraz sa dáva na to, ako jednotlivci veci vníma a cíti. Myslím si, že to je obraz aj celej spoločnosti. Pracujeme s generáciou mladých ľudí, ktorí sú deťmi svojej doby.

Kde vidíte seminár o ďalších 30 rokov?

Seminár o ďalších 30 rokov? Pravdopovediac, neviem, lebo seminár je inštitúcia, ktorá sa viac-menej vyvíja a mení. Samozrejme, že tie zmeny, ktoré nastali počas 400 rokov po Tridentskom koncile, kedy boli založené semináre, až po súčasnosť, neboli až také dramatické, ako sú za posledných 30 – 40 rokov. Vidíme to na nových technológiach ako aj v rôznych oblastiach spoločenského života. Čiže aj formačná inštitúcia, ktorá pracuje s výchovou budúcich kňazov, nutne prechádza určitými zmenami, pretože sa menia ľudia i spoločnosť a my musíme reagovať. Nemôžeme model, ktorý v minulosti fungoval slepo aplikovať na súčasnú dobu. Cieľom modelu, ktorý bol na Tridentskom koncile, ktorého veľkým promátorom bol sv. Karol Boromejský, náš patrón, bolo obnoviť po reformácii katolícku vieru výchovou dobrých kňazov. Otázka, ako pozdvihnúť klérus, aby kňazi boli vzdelaní a boli silnými osobnosťami a svedkami evanjelia je stále

aktuálna. Existujú hlasy, ktoré hovoria, že semináre sú už dnes zbytočné, že je treba ísť úplne novým štýlom. Ja si myslím, že seminár je ešte potrebný a má svoje miesto v dnešnej dobe. Je však dôležité, aby bol formačný program doplnený a prispôbosený tak, aby čo najúčinnnejšie umožňoval kandidátom duchovný i osobnostný rast a pripravil ich do služby v Cirkvi.

Čo bolo pre Vás najväčšou výzvou, keď ste sa dozvedeli, že príde Svätý Otec František do seminára?

Výzva to bola skôr organizačná, pretože sme nevedeli, čo všetko to obnáša. Najviac zaťažený bol otec vicerektor, lebo na neho padla hlavná ťarcha pri technickej príprave budovy na vzácnu návštevu. Ja som sa tak trochu vrazil popri ňom. (úsmev) Kňazský seminár bol len poskytovateľom priestoru na obed a na popoludňajší odpočinok pre Svätého Otca.

Ako na Vás zapôsobila návšteva najvyššieho pontifika?

Boli sme veľmi povzbudení a pre nás to bolo aj také symbolické, že vlastne cez tie isté dvere, cez ktoré vchádzal pápež Ján Pavol II., prišiel do seminára pápež František. Pamätám si tu Jána Pavla II., keď som bol ešte seminarista a teraz sme zažili pápeža Františka. Bola to pre mňa osobne významná udalosť a veľké povzbudenie.

Zanechal pápež František nejaký odkaz pre kňazský seminár? Ak áno, tak aký?

Zanechal nám sochu sv. Jozefa, čo je odkazom v dvoch rovinách. Na jednej strane, aby sme sa modlili k sv. Jozefovi. A potom, aby sme mali vernosť

a vytrvalosť sv. Jozefa, aby sme sa nedali znechutiť a boli pohotoví ako on, keď vstával a konal, aby chránil svätú rodinu – Pána Ježiša a Pannu Máriu. Má to teda kristologický aj mariánsky rozmer – aby sme nestratili pri formácii spred očí Krista ani Pannu Máriu.

Milí otcovia rektori, chceme sa Vám srdečne poďakovať za všetku Vašu službu, nie len v mene nás súčasných bohoslovcov, ale aj v mene tých, ktorí dnes slúžia v Cirkvi ako kňazi. Sme si vedomí, že si to vyžaduje mnoho obety a o mnohých vie určite len náš Pán. Preto Vám na orodovanie sv. Jána Pavla II., ktorý sám veľmi dobre vedel, čo znamená motto: „lásku bez kríža nenájdeš a kríž bez lásky neunesieš“ vyprosujeme potrebnú silu niesť kríž a s láskou všade tam, kde Vás Pán povedie. Ďakujeme!

Spracoval: **Ondrej Martinkovič**

Foto: Archív KSKE

Odkazy otcov biskupov k 30. výročiu

„Pri 30. výročí obnovenia Kňazského seminára sv. Karola Boromejského mám radosť a zároveň vďačnosť, že generácia kňazov bola formovaná u nás v Košiciach.

Zásluhu na tom má predovšetkým pán arcibiskup Alojz Tkáč. Kládol nám otázku, ísť do obnovy alebo stavby novej budovy? Názory boli rôzne aj medzi kňazmi. Nakoniec predsa len rozhodol, že to bude obnova a použil na to šikovného kňaza Antona Konečného. Neboli to ľahké vyjednávania s Konzervatóriom, krajom a mestom, ale vďaka jeho trpezlivosti a postupnosti krokov to vyšlo.

Aj ja som rád, že naši bohoslovci sú pripravovaní na kňazstvo v našom prostredí, že ich formujú i vyučujú naši kňazi, ktorí majú dostatočné skúsenosti s našimi veriacimi.

Všetkým, ktorí sa čímkoľvek zaslúžili o obnovu, ale aj teraz sa angažujú pri formácii, ako i našim kňazom a veriacim vo farnostiach, veľmi ďakujem a prajem si, aby aj v budúcnosti náš seminár pripravil dobrých kňazov pre právom náročných veriacich.

Boh žehnaj našej arcidiecéze i nášmu semináru!“

Mons. Bernard Bober
košický arcibiskup-metropolita

„Kňazskému semináru, predstaveným, bohoslovcom a všetkým sympatizantom a dobrodincom blahoželám k 30. výročiu novodobej existencie tohto formačného domu. Spomienkami zachádzam k nebohému otcovi arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi, ktorému veľmi záležalo na tom, aby sa Kňazský seminár v Košiciach znovu obnovil. Práve pred tridsiatimi rokmi sa to aj podarilo. Ja som bol v tom čase seminaristom v Spišskej Kapitule a patrilo som k poslednému ročníku košických bohoslovcov, ktorí končili svoju formáciu v interdiecéznom seminári na Spiši.

Všetkým prajem, aby čas prežitý v Kňazskom seminári bol intenzívnym osobným hľadaním, dozrievaním vo všetkých rovinách osobnosti a požehnanou skúsenosťou, na ktorú sa s odstupom času vždy dobre spomína. A hoci počty nie sú vždy najdôležitejšie, stále sa budem tešiť, keď sa komunita bohoslovcov aspoň trochu rozrastie. Pán nech žehná tento priestor i čas, aby odtiaľ vychádzali dobrí, ľudskí, zbožní a vzdelaní kňazi!“

Mons. Marek Forgáč
košický pomocný biskup

PANE, OBNOVIL SI NÁS, ALE NAĎALEJ NÁS NEUSTÁLE OBNOVUJ

Keďže som bol pri znovuoobnovení Kňazského seminára sv. Karola Boromejského a Teologického inštitútu v Košiciach a odučil som tu celých 26 rokov, s vďakou si spomínam na tých, ktorí napomáhali obnove. Viacerí sú už vo večnosti, a tak im vďaku adresujem tam. Bola to atmosféra nadšenia, radosti, vďaky i nádeje. Vyrastal som v tomto meste a často som prechádzal okolo týchto budov, ktoré vtedy slúžili inému účelu. Pred 30 rokmi sa do nich vďaka Bohu znovu vrátila duchovná formácia budúcich kňazov a krátko na to i možnosť štúdia teológie aj pre laikov.

Ak mám vysloviť prianie ku „tridsiatke“, rád zavínšujem všetkým obnovu vtedajšieho zápalu a nasadenia. Všetkých pozývam k spoločnej a dôvernej modlitbe, aby nám Pán žatvy neustále posielal nových adeptov na kňazstvo, aby budovy seminára a teologickej fakulty i naďalej slúžili, na čo boli určené. Ale predovšetkým, aby z tohto centra duchovnej formácie a teologických štúdií vychádzali zapálení svedkovia živého Krista. A aj keby sa znižovalo číslo vysvätených kňazov, aby narastal počet horlivých robotníkov v Pánovej vinici zapalujúcich okolo seba ľudí pre Krista.

Nech ich horlivosť je „konkurencia schopná“ s tými, ktorí s vervou chcú dosiahnuť „porušiteľný veniec“ (1Kor 9, 25) alebo naplňajú športové štadióny, relaxačné centrá, nákupné strediská, umelecké a zábavné domy, či sa venujú iným

záľubám a koníčkom. I s tými, ktorí veľa energie investujú do rôznych konšpirácií a konania zla. Ale všetko dobré sa začne a bude pozitívne rozvíjať len vtedy, ak bude v človeku hlboké a úprimné spojenie s Bohom. Inak všetko skončí v aktivizme, ktorý môže „zažiarit“ na nejaký čas, ale po čase žiara vyhasne a všetko sa rozpadne.

„Bože, zošli svojho Ducha a jeho mocou znova obnov všetko, čo obnoviť treba! A hlavne obnov nás všetkých novým zápalom pre Božie kráľovstvo! Amen.“

Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský diecézny biskup

APOŠTOLSKÁ NUNCIATÚRA
NA SLOVENSKU

Bratislava, 29. októbra 2024

Milí bohoslovci,

Srdečne vás pozdravujem a duchovne sa s vami spájam pri oslave 30. výročia obnovenia činnosti kňazského seminára v Košiciach.

Je to dôležité výročie, ktoré vzbudzuje v srdci hlbokú vďaku za všetkých (formátorov, vyučujúcich, bohoslovcov, rehoľné sestry, laický personál), ktorým sa za týchto 30 rokov podarilo vytvoriť a udržať vysokú úroveň kňazského seminára v oblasti vzdelávania, formácie a pastorácie. Košický seminár je jednou z najprestížnejších inštitúcií na Slovensku a 14. septembra 2021 ho navštívil aj pápež František.

Seminár je miestom rozlišovania, kde sa bohoslovci majú konfrontovať so sebou samými a postupne sa odpútať od svetských skutočností, aby sa do stredu ich života dostal Kristus a mohli slúžiť Božiemu ľudu.

Seminár je miestom, kde sa žije, študuje a pracuje, no predovšetkým priestorom, kde sa učíme celkom sa zakoreniť v Kristovi a pochopiť, čo Boh skutočne chce od každého z nás.

Prežime toto radostné výročie ako svedkovia skutočnosti, že si nás Pán povolal, s modlitbou, aby pre tento kňazský seminár Pán vzbudil ešte mnohé povolania.

Hľadíme teda na najbližších 30 rokov košického seminára s dôverou a s entuziazmom z toho, že sa môžeme odovzdať do Božej vôle. Rozvíjajme naďalej hodnoty spojené s formáciou, ktoré sa v tomto seminári žijú a odovzdávajú už desaťročia.

Všetko najlepšie.

J.E. Mons. Nicola Girasoli
Apoštolský nuncius na Slovensku

Čo s kňazským seminárom o ďalších 30 rokov...?

Teologická úvaha

Košický kňazský seminár oslavuje 30 rokov od znovuotvorenia. Počas týchto 30 rokov formoval desiatky mužov. V cirkevnom prostredí periodicky zaznievajú rozpravy o budúcnosti Cirkvi aj v súvislosti s viditeľným poklesom kňazských povolání. V košickom seminári badať nevyhnutné rekonštrukcie, ktoré sa vyžadujú po tridsaťročnom používaní. Bude potrebný seminár aj o ďalšie tri desiatky rokov?

Existencia seminára, ako formačný nástroj diecézneho biskupa, je priamo závislá od počtu seminaristov. Seminár netvorí budovy a jeho štruktúry, ale povolania mladých mužov, ktoré sa dožadujú formácie.

Počiatky inštitucionálnej formy kňazských seminárov siahajú do 16. storočia. Tridentský koncil určil budúce smerovanie formovania seminaristov s cieľom zriaďovať v diecézach semináre. Ten sa tak stal miestom odovzdávania overených, pravdivých teologických štúdií a bol miestom duchovného rastu semienka povolania. Druhý vatikánsky koncil (2VK) v dôsledku posunu v chápaní Cirkvi tvorí nové dokumenty zmieňujúce sa o formácii. So zmenou teologického vnímania Cirkvi sa mení aj teologické chápanie výchovy kňazov. 2VK možno definovať ako koncil reagujúci na potreby doby, a to prináša aj zmeny v seminárnej formácii, počíta sa aj so psychológiou a moderným prístupom vzhľadom

na modernú dobu. Nevyučuje sa len v latinčine a slepá poslušnosť s plnením nariadení nie je jediným ukazovateľom povolania seminaristov.

Je úlohou Cirkvi a zvlášť pastorálnych teológov reflektovať skúsenosť reality a posúvať sa smerom k tým najlepším alternatívam. Nakoľko je povolanie ku kňazstvu známe medzi tými, ktorí na toto volanie majú odpovedať? V tomto prípade nech sa nejedná o zatraktívnenie kňazského povolania, lebo ono sa vo svojej podstate nemení, ale budíme natoľko aktívni, aby sa medzi veriacimi niesla informácia o služobníkoch Cirkvi, ich formovaní a službe. Nemalo by byť len frázou, že seminár je srdcom diecézy. V duchu synodálnej Cirkvi je v záujme každého veriaceho napomáhať reflexii a na základe skúseností i pastoračii povolaní.

Veľmi často používaný argument demografického poklesu obyvateľstva nepredstavuje ani tak výhovorku na nedostatok povolaní, ale realitu. Starnutie a úbytok obyvateľstva v horizonte budúcich rokov je nepopierateľným faktom. Do roku 2080 má dôjsť na Slovensku k poklesu obyvateľstva o približne 13%. Ak bude obyvateľstvo starnúť a demografická krivka bude padať nadol, tak nižší počet veriacich môže predikovať aj menšiu potrebu počtu kňazov. Majme však na pamäti fakt, že poprevratové duchovenstvo, ktoré nostalgicky spomína

na číslo 300 seminaristov na Spišskej Kapitule, je teraz v staršom strednom veku a v aktívnej službe im ostáva niekoľko viac ako 30 rokov(?). Samozrejme, dnešný zodpovedajúci počet seminaristov vo všetkých ročníkoch sa rovná vtedajšiemu počtu v jednom končiacom ročníku. Nostalgia nám však nepomôže, aj tá sa pomaly vytráca a skutočný počet seminaristov zodpovedajúci demografickému vývoju nie je ani smutný či biedny, ale reálny. Logicky a prirodzene nám spoločnosť s určitým počtom obyvateľov generuje určitý počet povolání.

Je veľmi jednoduché odvolať sa na nízku pôrodnosť. Pri všetkom hodnotení nesmieme zabúdať, že sme údmi Kristovho mystického tela. Stephen White považuje krízu manželstva ako kauzálnu vo vzťahu k nízkemu počtu povolání. Ak trpí jeden z údov mystického tela, potom úmerne trpia aj ďalšie údy. Aj syno-

da (2024) prináša apel na prehlbovanie vzťahov a výmene darov v cirkevnom spoločenstve. Rodičia povolaní do manželstva sú zvláštnymi a prvoradými formátormi detí. Ak chceme viac povolání, potrebujeme v základnej bunke nášho spoločenstva podporovať život reflexie. Učiť sa rozlišovať a hľadať odpovede na životné otázky. To nie je len úlohou duchovných vodcov, ide o podstatnú časť nielen duchovného, ale aj celého života každého veriaceho. K zasväteniu či k životu v manželstve povoláva Boh – práve preto je potrebné toto povolanie objaviť a v ňom sa utvrdiť skrze spoločenstvo, ktoré sa modlí a reflektuje (doma, medzi mladými, vo farnosti). V zrode povolání má každý veriaci svoje osobitné miesto. Nebojme sa byť plodní v našom spoločenstve a robme konkrétne skutky.

Božie povolanie, tento najpodstatnejší element, je veľakrát opomínaný. Počet

Boží hlas vo svojom srdci je vždy mystickou realitou. Je to akýsi zázrak. Častokrát vzbudzujúci nepokoj duše, ktorý nemožno vyriešiť ľahkovážnym odmietnutím. Otvorené rozlišujúce srdce môže začuť volanie do kňazstva. Božia prozreteľnosť všetko zastrešuje, a tak aj táto situácia počtu povolání, dovoľm si tvrdiť, nie je negatívna, ale reálna. Zodpovedá spoločenskému a kultúrnemu nastaveniu, a taktiež otvorenosti srdca a hĺbke viery.

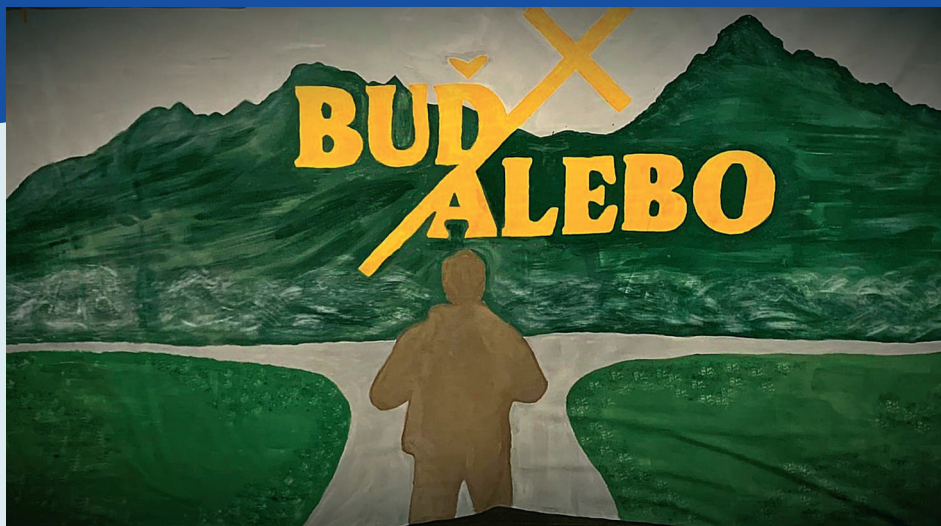
Nemýlim sa, ak poviem, že budúcnosť predpovedať nevieme. Práve preto tu možno košický seminár o 30 rokov bude. Ak nie, kanonické právo, okrem zriadenia diecézneho seminára, ponúka aj pojem interdiecézny seminár. Ide o alternatívu, ktorá je užitočná v prípade nižšieho počtu seminaristov, ale dozaista, aj s rozumným cieľom dosahovať vysokú úroveň formačného prostredia. Považuje sa za lepšie, ak sa z viacerých odborníkov

vyberú tí najlepší. Navyše aj požiadavky na vyučujúcich, podľa dokumentov po vatikánskom koncile, obsahujú žiadosť absolvovania minimálne štúdia licenciátu. Existuje riziko nedostatku skúsených formátorov s dostatočnou pastoračnou a akademickou skúsenosťou. Inou alternatívou môže byť aj komornejšia formácia na farách s konkrétnym akademickým štúdiom na univerzite. Cirkev ešte stále ráta s inštitúciou seminára. Mnoho formačných noriem vydaných pre semináre ešte stále nebolo zapracovaných. Bola by veľká škoda, ak by sa seminár zavrel skôr, ako k tomu dôjde. Majme vieru, že Boh povoláva v každom čase, a buďme nápo-mocným hlasom v kresťanskej komunite počas rozlišovania kňazského povolania.

Spracoval: **Šimon Jurčišín**
Foto: Archív KSKE

Týka sa povolanie len kňazstva?

O rozlišovaní povolania

Sv. Teofán Zlatvorník píše: „Jestvuje veľmi zreteľný moment, ktorý je výrazne zaznamenaný v toku nášho života, kedy človek začína žiť kresťanský život. Je to moment prítomnosti znakov kresťanského života. Kresťanský život je nadšenie a sila pre zotrúvanie v spoločenstve s Bohom. Tí, ktorí urobili toto rozhodnutie, majú byť pripravení, že na nich diabol odskúša svoju prvú taktiku. Zaútočí na tie oblasti, ktoré sú ešte ich slabou stránkou, aby ich zastrašil a odradil od tejto cesty. Poznanie tejto taktiky iba pomôže človeku dobre si uvedomiť skutočný stav jeho srdca a hľadať vhodné asketické prostriedky na odstránenie týchto slabých stránok. Zároveň vzdorovanie týmto pokušeniam je sprevádzané Božou pomocou a prejavmi jeho prozreteľnosti. Ak však rozhodnutie k duchovnému životu

bolo spôsobené iba nejakou emóciou a nie je sprevádzané všetkou rozhodnosťou, človek môže cúvnuť.“

A sv. Izák Sýrsky hovorí, že vtedy od neho odstupuje sila Božej prozreteľnosti. Preto naše rozhodnutie pre Boha nesmie byť poznačené váhavosťou a nedbanlivosťou ani kompromismi s týmto svetom. Rozhodne nám však na to nebude chýbať žiadna pomoc zhora. Aké silné, pravdivé, a predsa ťažké slová o tom, čo to znamená byť ozajstným, t. j. živým kresťanom. Žiadne váhanie, žiadne kompromisy, žiadne „ale...“. Toto je moje prvotné povolanie ako pokrsteného. Jednoducho povedané, snažiť sa žiť a byť ako Ježiš. Potom v určitej etape života, skôr či neskôr, musím dôjsť k ďalšiemu rozhodnutiu. Tým je povolanie životného stavu

– manželstvo, kňazstvo, zasvätený život alebo slobodný stav. Ústredným bodom, jadrom, každého z týchto povolání je láska, ktorá je poháňaná tou najväčšou Láskou – Najsvätejšou Trojicou.

Slovo povolanie pochádza z latinského slova *vocare*, čo znamená volať. Stvoriteľ celého sveta pozná meno každého z nás. On vie najlepšie, čo je vo mne, pretože On to do mňa vložil. Aj keď o tom takto vždy nerozmýšľam, každému z nás bolo dané povolanie Bohom. A tí šťastnejší ho našli. Martin Buber (židovský filozof 20. stor.) povedal: „Žiť znamená byť povolaný.“

„Boh, ktorý stvoril človeka z lásky, povolal ho aj k láske, ktorá je základným a vrodenným povolaním každej ľudskej bytosti. Lebo človek je stvorený na obraz a podobu Boha, ktorý sám je Láska.“ (KKC 1604)

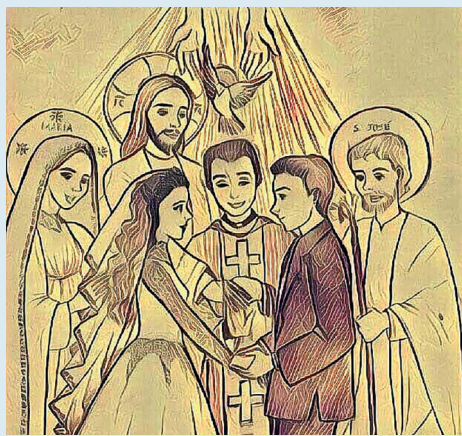
Žiť lásku neznamena nič iné, ako stávať sa darom pre druhých. Lebo dar nikdy nedostávam len pre seba, ale vždy preto, aby som sa s ním mohol deliť, a tak sa mohol vo mne delením nie umenšovať, ale vzrastať. Dám a dostanem, to je Božia logika. A je krásna, pretože delením nestrácam, ale získavam. Teším sa ja, raduje sa blížny, plesá celé nebo. Každé skutočné povolanie sa začína stretnutím s Ježišom, stretnutím s Láskou.

Sv. José Mária Escrivá povedal: „V duchovnom živote nejde v prvom rade o to, aby sme Ježišovi odovzdávali plody svojej práce, ako skôr o to, aby sme mu odovzdali celý svoj život, svoje srdce.“

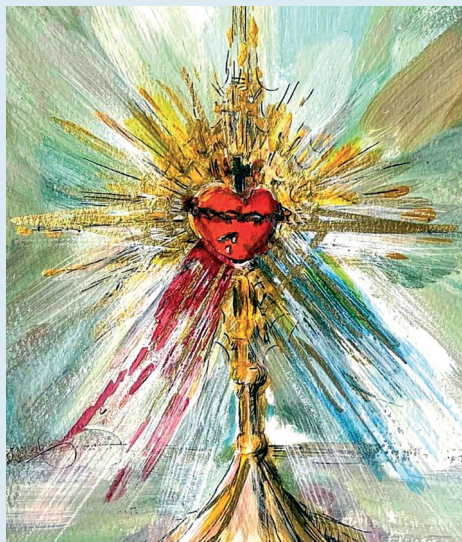
„Nezriedka sa stáva, že otec rodiny sa dá ovládnuť myšlienkou, že jeho jedinou zodpovednosťou je materiálne zabezpečenie rodiny. Hnaný touto myšlienkou drie priam do vysilenia, aby jeho deti mali lepší život než mal on. Ale toto nie je hlavné povolanie

otca. Ak v ňom prevládne táto zložka jeho zodpovednosti voči rodine, potom sa rýchlo vytratia iné a možno dôležitejšie zložky. Rodina potrebuje jeho prítomnosť, potrebuje cítiť jeho lásku, príklad a vedenie v duchovnej oblasti. Jeho prítomnosť je nenahraditeľná pri výchove detí. Vernosť k tomuto povolaniu vytvára zdravú rovnováhu, kde všetky zložky sú správne zastúpené. Podobne to je pri všetkých povolaniach. Pokúšať sa o vernosť k svojmu povolaniu znamená identifikovať to, čo je podstatné. A nenechať sa zviazať aktivitami, ktoré môžu byť i dobré, i ušľachtilé, ale odvádzajú od naplnenia hlavného povolania.“

– sv. Izák Sýrsky

Zbytočne by kňaz vymýšľal rôzne podujatia s cieľom „aktivita kvôli aktivite“ (po našom „žeby še nepovedalo“), ak by jeho srdce nebolo zapálené pre Ježiša. Od toho momentu jeho slová, ako hovorí pápežský kazateľ Raniero Cantalamessa, strácajú silu. Veď hlavným naplnením kňaza je služba Bohu a ľuďom, viditeľným spôsobom najmä pri vysluhovaní sviatostí, teda byť ako Ježiš. Keď ľudia hľadajú kňaza, chcú v ňom vidieť Ježiša, chcú zakúsiť Božiu prítomnosť.

Povolanie je otázkou srdca, ktoré nie je len miestom emócií a citov, ale aj miestom:

1. **poznávania** (pre a proti; plusy, mínusy; múdrosť svätých, čítanie Svätého písma a pod.),
2. **zodpovedného rozhodovania** (prichádza postupom času a s odstupom od konkrétnej udalosti),
3. **slobodného konania** (tzn. vedome, dobrovoľne, nikdy pod tlakom okolia či emócií, je to môj život, nie predstavy iných).

Naplnením každého povolania je láska. Otázka „Čo chcete?“ je základnou otázkou, ktorú dáva Ježiš každému, kto sa cíti byť povolaný. A kto ho chce nasledovať, tomu kladie otázky „Čo hľadáte, čo očakávate?“ A teraz si môžem klásť tieto i iné otázky:

Kde, v akej oblasti môjho života nachádzam pokoj srdca? (Kardínal Špidlík na sklonku svojho života povedal

o povolani, že ak to, pre čo som sa rozhodol, mi prináša vnútorný pokoj, pokoj srdca, som na správnej ceste) **Aká činnosť, služba ma v mojom živote naplňa? Kde vnímam, že je moje miesto?** K rozlíšeniu povolania veľmi prospeievajú zdravé a úprimné vzťahy s oboma pohlaviami. O to zrelšie je potom takéto rozhodnutie pre ktorýkoľvek životný stav.

Na záver sa môžem každý deň modliť túto modlitbu (a nielen túto, ešte lepšie vlastnými slovami; vtedy je modlitba najúprimnejšia a Bohu najmilšia):

Ježiš, môj Pán a Boh, ak v tomto období hľadám svoje životné povolanie, ktorým chcem celkom špecifickým, mne vlastným spôsobom, Tebe slúžiť a zjavovať Tvoju lásku všetkým ľuďom, prosím, daj mi ho spoznať skrze mocné orodovanie našej nebeskej Matky Márie a nášho duchovného otca, svätého Jozefa. Amen.

Spracoval: **Samuel Sitkanič**
Foto: Dobrovoľníčky z Domčeka
bl. Anky Kolesárovej

Ježiš hľadá budúcich kňazov

„Proste a dostanete! **Hľadajte** a nájdete! Klopte a otvoria vám!“
(Mt 7, 7)

„Budete ma **hľadať** a nájdete ma, ak ma budete **hľadať** celým svojím srdcom.“
(Jer 29, 13)

Košická arcidiecéza a Rožňavská diecéza vyhlasujú výberové konanie na pozíciu:

BOHOSLOVEC – NESKORŠÍ RÍMSKOKATOLÍCKY DIECÉZNY KŇAZ.

Miesto formácie a štúdií:	Kňazský seminár sv. Karola Boromejského / Teologická fakulta v Košiciach
Dĺžka formácie a štúdií:	6 rokov
Termín nástupu:	september 2025
Miesto vašej budúcej práce:	územie Košickej alebo Rožňavskej diecézy
Pracovná náplň:	stať sa svätým kňazom a druhým Kristom na zemi

Konkrétne:

1. Slúženie Najsvätejšej Eucharistie (Mk 14, 22)
2. Vysluhovanie Sviatosti zmierenia (Mt 18, 18)
3. Krst nových Božích detí (Mt 28, 19)
4. Príprava detí k 1. Svätému Prijímaniu (Jn 6, 55)
5. Príprava birmovancov k Sviatosti birmovania (Jn 14, 26)
6. Asistovanie pri Sviatosti manželstva (Mk 10, 7)
7. Vysluhovanie Sviatosti pomazania chorých (Lk 10, 9)
8. Pochovávanie (Jn 11, 25)
9. Evanjelizácia všetkých veriacich (Mk 16, 15)
10. Modliť sa (Lk 18, 1)

*„Oni hneď zanechali siete a išli ZA NÍM.“
(Mt 4, 20)*

Druh pracovného pomeru:	Plný pracovný, celoživotný úväzok (Ž 146, 2)
Honorár:	Radosť zo služby, hojná odmena a večný život v nebi (Mt 5, 12)
Ponúkame:	Priestor a čas na modlitbu, štúdium, osobný rozvoj a rozlíšenie povolania, radostné spoločenstvo Bohoslovcov (Ž 133, 1)
Osobné predpoklady a zručnosti:	Dar kňazského povolania, otvorenosť pre celibát, túžba po Bohu, ochota pracovať, slúžiť a modliť sa (Mk 10, 43)
Odporúčanie:	Pán si nepovoláva pripravených, ale pripravuje povolaných, preto sa neboj obetovať svoj život Bohu. (Mt 28, 20)

Spracovali:
Matúš Kozej, Lukáš Verčimák
Foto: Jaroslav Fabian

Podmienky prijatia a viac informácií nájdete na: **www.kske.sk**
Kontakt: **spiritual2@kske.sk, propedeutikum@kske.sk**

Spoznaj bohoslovca!

Po prvý krát sa v našom časopise objavuje rubrika s názvom Spoznaj bohoslovca. Ide o snahu vám aspoň čiastočne predstaviť jednak náš bohoslovcov, ale čiastočne aj to, čím žijeme. Formou jednoznačných, niekedy možno vtipných

otázok typu „*bud'* – *alebo*“ môžete spoznať jednotlivé preferencie náš bohoslovcov. V prvej časti je niekoľko otázok uvedených ako vzor, v ďalšej časti kvôli prehľadnosti sú otázky a odpovede v tabuľkách.

1. Janko Havlík alebo Titus Zeman?

Ondrej Martinkovič: Janko

2. Turifer (*ten, čo nesie kadidlo*) alebo Krucifer (*ten, čo nesie kríž*)?

Matúš Žinčák: Turifer

3. Rožok alebo chlieb?

Patrik Méder: Chlieb

4. Veľké raňajky alebo veľká večera?

Matúš Kozej: Aj, aj :)

Terézia z Avily alebo Terézia z Lisieux?

meno	z Avily	z Lisieux
Peťo Vyhonský	X	
Matej Caban	X	
Dano Dzuriš		X
Paťo Gutek	X	X
Kristián Fečík		X

Alba alebo superka?

meno	alba	superka
Benjamín Grejták	X	
Paťo Gutek	X	
Marián Kuruc	X	
Denis Bednár		X
Samo Sitkanič	X	

Posilka alebo prechádzka?

meno	posilka	prechádzka
Dano Dzuriš	X	
Peťo Vyhonský		X
Stano Dzuričko		X
Matúš Žinčák		X
Šimon Jurčišin		X

„Mám čas“ alebo predčasne?

meno	„mám čas“	predčasne
Dano Sedlák		X
Ondrej Martinkovič	X	
Matej Caban	X	
Paťo Méder		X
Kristián Fečík	X	

Evanjelium Matúša alebo Jána?

meno	Matúš	Ján
Marián Kuruc		X
Šimon Jurčišin		X
Matúš Žinčák		X
Denis Bednár		X
Samo Sitkanič		X

Káva alebo šlofik (krátky spánok)?

meno	káva	šlofik
Paťo Méder		X
Matúš Kozej		X
Dano Sedlák	X	
Stano Dzuričko	X	
Benjamín Grejták	X	X

Beh alebo bicykel?

meno	beh	bicykel
Peťo Vyhonský		X
Matej Caban	X	
Dano Dzuriš	X	
Paťo Gutek		X
Matúš Kozej		X

Ranné rozjímanie alebo večerné?

meno	ranné	večerné
Benjamín Grejták	X	
Paťo Gutek	X	
Marián Kuruc	X	
Denis Bednár		X
Samo Sitkanič	X	X

Biliard alebo kalčeto?

meno	biliard	kalčeto
Dano Dzuriš	X	
Marián Kuruc	X	X
Stano Dzuričko	X	
Kristián Fečík		X
Šimon Jurčišin	X	

Latinsky alebo slovensky?

meno	latinsky	sloven-sky
Dano Sedlák	X	
Ondrej Martinkovič		X
Matej Caban		X
Paťo Méder		X
Kristián Fečík		X

Palacinky alebo rezeň?

meno	palacin-ky	rezeň
Ondrej	X	
Šimon Jurčišin		X
Matúš Žinčák		X
Denis Bednár		X
Samo Sitkanič	X	

Filotea alebo Nasledovanie Krista?

meno	Filotea	Nasledo-vanie
Peťo Vyhonský	X	
Matúš Kozej		X
Dano Sedlák		X
Stano Dzuričko		X
Benjamín Grejták		X

Spracoval: **Kristián Fečík**

Foto: Archív KSKE

Nové posily v seminárnom spoločenstve

PREDSTAVENIE PRVÁKOV

Tradičnému „*grilovaniu*“ sa nevyhli ani traja tohtoroční prváci, ktorí k nám prišli z propedeutického ročníka. Prinášame ich odpovede na tieto otázky:

1. Čo predchádzalo tvojmu rozhodnutiu vstúpiť do kňazského seminára?
2. Čo sa ti páči na kňazskom povolaní?
3. Ako hodnotíš rok strávený v propedeutiku?

Benjamín Grejták

Farnosť Slovenská Kajňa, 24 rokov

Oblúbený svätec: Momentálne asi svätý Páter Pio. Mení sa to podľa toho, aké obdobie práve prežívam. Vo veľkej obľube mám aj pátra Dolinda Ruotola, no jeho kanonizačný proces stále prebieha.

Oblúbený citát zo Svätého Písma: „*Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod.*“ /2 Tim 4, 7-8/

1.

Jednoducho – môj celý dovtedajší život. Dospel som do bodu, kedy som jasne cítil, že seminár je miesto, kam ma pozýva Boh. Nevieime do bodky, aké má s nami plány, no je dôležité odpovedať na Jeho podnety. Najmä ak sme presvedčení, že pochádzajú naozaj od Neho.

2.

Najviac určite to, že kňaz môže prinášať Krista na svet. Boh, Stvoriteľ všetkého, sa ponížil natoľko, že na slová kňaza, hriešneho človeka, prichádza na svet do

malej hostie, v ktorej je reálne prítomný. Po slovách premenenia to už nie je len kúsok chleba, je tam prítomný sám Boh pod sviatostným rúškom, ako spievame v jednej piesni. Nik iný na zemi nemá takú moc ako kňazi. To je tajomstvo, nad ktorým stále žasnem.

3.

Naučil som sa veľa veciam, mnoho som pochopil, veľa mám ešte pred sebou.

Nultý, propedeutický, ročník hodnotím s odstupom času celkom pozitívne. Bol to prirodzený a nedrastický prechod z „normálneho“ sveta do iného sveta. Nemali sme program nastavený tak, ako ho majú seminaristi vo vyšších ročníkoch. Bol trochu voľnejší, a preto nebolo až také ťažké nabehnúť na úplne iný režim, než na aký som bol zvyknutý celý život.

Daniel Sedlák

Farnosť Košice – Terasa, 21 rokov

Oblúbený svätec: sv. Ján Mária Vianney.

Oblúbený citát zo Svätého Písma: „*Non nobis, Domine non nobis, sed Nomini Tuo da gloriam.*“ (Nie nás Pane, nie nás, ale svoje meno osláv.) /Ž 115/

1.

Môjmu rozhodnutiu predchádzalo hlavne to, že som začal miništrovať, a teda som mal bližší vzťah ku svätej omši a kňazom. Ako miništrant som si začal viac všímať predmety, ktoré používa kňaz pri svätej omši, ale aj úkony, ktoré koná. Ďalej ma určite posunula aj prvá svätá spoveď. Služba, ktorú kňaz koná pre ľudí. Postupne som si budoval bližší a vrúcnejší vzťah s Bohom, ale tiež som začal viac komunikovať s kňazmi a diakonmi, zaujímal som sa o kňazstvo. Až ma raz jeden diakon vzal do seminára na dni otvorených dverí a seminár sa mi veľmi páčil. Na druhom stupni základnej školy ma ešte viac v tomto rozhodnutí utvrdili dve veci:

Raz som sa modlil a opýtal sa Boha, či naozaj chce, aby som sa stal kňazom. Otvoril som si Písmo Sväté a oči mi padli na vetu: „*Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané.*“ (Jn 20, 23) Po ďalšie som vykonával službu kostolníka (bližšie som spoznal liturgické predmety aj iné úkony pri svätej omši či samotnú prípravu svätej omše). Na strednej škole som ďalej rozvíjal svoj

duchovný život a vzťah s Bohom a, samozrejme, som naďalej ministroval.

2.

Na tomto povolaní sa mi najviac páči pomoc a služba druhým ľuďom. To, že kňazi dostali od Boha dar slúžiť svätú omšu (a tak premieňať chlieb a víno na Kristovo telo a krv) a vysluhovať sviatosti. Vysluhovanie sviatosti zmierenia sa mi na kňazstve páči asi najviac, nakoľko v nej kňazi sprostredkujú ľuďom Božie milosrdenstvo. Avšak svätá omša (sviatosť Eucharistie) je tiež obrovské tajomstvo a dar, ktorý kňazi dostávajú pri vysviacke a aj skrze ňu ľuďom ukazujú Božiu lásku a blízkosť. Ako povedal sv. Ján Mária Vianney: „*Kňaz je láskou Kristovho srdca.*“ A to je najkrajšie.

3.

Vybudoval som si o niečo bližší vzťah k Bohu a modlitbe. Pochopil som veci, ktoré som kedysi nechápal. Spoznal som nových ľudí a našiel si aj nových priateľov. Taktiež som tu získal nové skúsenosti počas ministrovania, vo vzťahoch s druhými, ale aj pri žehlení a praní (úsmev). Naučil som sa mnohým veciam. Bol som na nových miestach vo farnostiach, v ktorých som predtým nebol, napríklad na odpuste v Černine, Slovenskej Kajni, v Domčeku Panny Márie v Ždani či dokonca na Skalke pri Trenčíne, kde sme mali duchovné cvičenia. Som Bohu veľmi vďačný za svoj prvý rok, ktorý som strávil v propedeutiku.

Matúš Žinčák

Farnosť Hrubov, 21 rokov

Oblúbený svätec: sv. Ján Pavol II.

Životné motto: „*Veľká láska dokáže malé veci premieňať na veľké. Iba láska dáva našim skutkom hodnotu.*“ /Svätá Faustína Kowalská/

1.

Keď nad tým spätne uvažujem, prvotnou príčinou bol samozrejme Boh, ktorý vo mne túžbu po kňazstve upevňoval skrze ministrovanie. Spomínam si, že ministrovať v našom černinskom kostolíku som začal na pozvanie vtedajšieho pána farára, keď som bol ešte len škôlkar. Po určitom čase som si uvedomil, že ak by

na svätú omšu prišla aj celá farnosť, ale nebol by na nej prítomný kňaz, nemohli

by sme sa zúčastniť najpodstatnejšej časti svätej omše – prevelebnej Oltárnej Sviatosti. Bolo to pre mňa prelomové zistenie, nad ktorým som neustále uvažoval. Počas môjho detstva ma rodičia do ničoho nenútili a poskytli mi vhodné podmienky na venovanie sa činnostiam, ktoré ma bavili a zaujímal. Takýmto spôsobom som mal príležitosť slobodne rásť v poznávaní Boha a v správnom čase odpovedať na jeho slová: „Pod' za mnou!“ A tak som vstal a šiel za ním.

2.

Na tomto povolaní ma fascinuje jeho hlboká dimenzia. Kňaz sprítomňuje Krista v liturgii, sviatostiach, ale aj vo svojom každodennom živote a službe. Spravuje Božie tajomstvá prostredníctvom sviatostí, ktoré posväcujú ľudí a dávajú im účasť na Božom živote. Odzrkadľuje lásku agapé, teda nezištnú lásku k Bohu a blížnym. Je pastierom, zasväcuje sa nielen svojej osobnej svätosti, ale aj svätosti tých, ktorých vedie. Život kňazov je životom pre druhých – keď dávajú, dostávajú. „*Sú povolaní, aby aj napriek svojej chudobe obohatili svet.*“ (sv. Ján Pavol II.) Každý deň odpovedajú na Kristovu výzvu lásky: „*Nasleduj ma.*“ Aké krásne poslanie! Stať sa pre ľudí viditeľným znamením neviditeľného Boha.

3.

Predošlý rok formácie pre mňa znamená obdobie, ktoré bolo nielen intelektuálnou prípravou, ale predovšetkým formáciou srdca. Rokom cesty, na ktorej sa človek dotýka krásy Božieho povolania. Propedeutikum mi umožnilo vnímať kňazstvo ako výzvu milovať viac, slúžiť viac a žiť pre Krista a jeho Cirkev. Tento

čas bol ako plavba po mori, kde každý deň priniesol nové vlny skúseností, niekedy pokojné, inokedy búrlivé. Ale vždy som sa bez strachu plavil ďalej s vedomím, že Pán je kapitánom mojej lode. Naučil som sa, že všetko, čo robím, má byť odpoveďou na Božiu lásku. V propedeutiku a seminári človek objavuje hlboký pokoj vo vedomí, že je na ceste, ktorú si pre neho pripravil Boh. Je miestom, kde sa srdce formuje pre večnosť. Spoznal som mojich spolubratov a spoločne kráčame tou istou cestou, čo je pre mňa nesmiernym povzbudením. „Aké je dobré a milé, keď bratia žijú pospolu!“ (Ž 133,1) Celý rok bol ako kvet, ktorý pomaly rozkvitá v záhrade Pánovej milosti, Božím pozvaním stať sa nástrojom lásky. Nikdy nezabudnem na naše nedeľné rodinné rady s otcom Marekom, na ktorých bola vždy perfektná atmosféra a na našu nádhernú kaplnku. Práve tam sme požívali chlieb z neba a prihovárali sa Ti Bože toľkými modlitbami! Navždy si budem pamätať ten úprimný úsmev detí v detskom domove na svätého Mikuláša. Perfektná a obohacujúca bola duchovná obnova na Skalke pri Trenčíne a modlitby pri Váhu. Úžasný bol aj pastoračný víkend vo farnosti Nižný Medzev. Obec je obklopená krásnou prírodou, pôsobia tu skvelí kňazi a veľmi sa mi páčil miestny Hámor. Nemôžem nespomenúť odpustové slávnosti v našich farnostiach – v Bysteri, Slovenskej Kajni a Černine, futsalový turnaj medzi seminármi v Levoči či koncoročný výlet na Domaši. Propedeutikum je miestom nádherných a nezabudnuteľných chvíľ.

Spracoval: **Marián Kuruc**

Foto: BG, DS, MŽ

Propedeutikum naplno rastie a žije

Košické propedeutikum chytá v týchto dňoch druhý dych. Aj napriek klesajúcej tendencii nárastu nových povolání sa Košice nemusia báť, ba práve naopak. Od pandémie covidu sa môžeme pochváliť tým, že každým rokom v propedeutickom ročníku rastie počet nových propedeutikov o 100 %. Pred dvoma rokmi boli dvaja „nulťáci“, pred rokom štyria a tohto roku ôsmi noví. Máme prvenstvo v tom, že nás je viac ako 50% Bohoslovcov, ktorých je aktuálne sedemnášť. Sršíme mladostou a náš vekový priemer je pomerne nízky (21,88), pretože 2/3 z nás nastúpili do propedeutika priamo po strednej škole. Siedmi študujeme za Košickú arcidiecézu a dvaja za Rožňavskú diecézu. Prichádzame z rôznych kútov a preto sa Vám chceme v krátkosti predstaviť:

Košická arcidiecéza:

1. **Samuel Belák** (Farnosť sv. Ladislava v Košickej Novej Vsi, 20 rokov)
2. **Viktor Gáll** (Farnosť Nanebovzatia Panny Márie v Košickej Polianke, 22 rokov)
3. **Dávid Jászay** (Farnosť sv. Egídia v Bardejove, 19 rokov)
4. **Matúš Kolibab** (Farnosť sv. Egídia v Bardejove, 28 rokov)
5. **Patrik Mikita** (Farnosť Mena Panny Márie v Ľubotíne, 19 rokov)

6. **Lukáš Verčimák** (Farnosť sv. Martina v Kapušanoch, 20 rokov)
7. **Adam Zeman** (Farnosť Všetkých Svätých, 19 rokov)

Rožňavská diecéza:

1. **Martin Brveník** (Farnosť sv. Jána Bosca v Brezne-Mazorníkovce, 21 rokov)
2. **Matej Vaškovič** (Farnosť sv. Ľudmily v Prakovciach, 29 rokov)

BOLI SME NA ČELE NÁRODNÉHO POCHODU ZA ŽIVOT

Tento rok sa v Košiciach, srdci našej arcidiecézy, konal národný pochod za život a propedeutici boli na samom čele tohto pochodu. Našou úlohou bolo niest hlavný banner, vytvárať dobrú atmosféru a „žhaviť“ prítomných. Toto sú naše krátke reakcie a pocity z pochodu:

„Pochod za život osobne vnímam ako najlepšiu kampaň, ktorá otvára oči mnohým ľuďom, aby sa postavili za život.“ (Patrik)

„Pre mnohých mladých manželov je to povzbudenie, aby sa nebáli záväzku nového života.“ (Adam)

„Dar života som dostal aj ja, preto ho nemám právo vziať, ale chrániť.“ (Dávid)

„Som rád, že na svete je ešte stále dosť ľudí, ktorým nie je otázka ochrany života ľahostajná.“ (Matej)

„Je dôležité chrániť život od počatia až po prirodzenú smrť.“ (Viktor)

„Hodnoty evanjelia skandované na ulici toľkými ľuďmi...bol to skvelý zážitok.“ (Lukáš)

„Každý jeden život si musíme chrániť, pretože je to krásny Boží dar.“ (Martin)

„Berme si príklad z ľudí, ktorí sa zúčastnili pochodu, pretože poznajú veľkosť daru, ktorým je život.“ (Matúš)

„Atmosféra na pochode bola úžasná a verím že samotný pochod pripomenul ľuďom dôležitosť života.“ (Samuel)

ŠPORTUJEME, HRÁME A PÍŠEME

Mnohí radi športujeme a zasa niektorí sú aj umelecky nadaní. Niekoľkí z nás hrajú na viacerých hudobných nástrojoch ako je organ, gitara, akordeón či husle. Avšak nielen hudobné nástroje, ale aj poézia je našou doménou. Preto sa chceme na záver podeliť s našou krátkou tvorbou, ktorú napísal Dávid a ktorá vystihuje prvé týždne strávené vo formácii:

**V septembri si kufre balia,
za dažďa pri príchode sa zdravia.
Výber izby náhodný,
určil im život pokorný.**

**S pravidlami si hlavu lámali,
niektorí sa zasmiali.
Budík zvoní každé ráno,
zaspať nesmie,
či sa už aj stalo?**

**Na hlavnej ruch mesta,
v každej triede menia miesta.
Rožňavákov profesori pletú si,
veľké počty, čo s nimi počnú si?**

**Vychádzka, bod programu hlavný,
po obede neostanú hladní.
Biliard, futbal a či fitko,
v pohode majú ubytko.**

**Cez víkendy po odpustoch chodia,
s biskupom sa radi sfotia.
Bez telky by najradšej ani nešli,
Bohoslovci čumia, kolky prijímačkami prešli.**

**Akcií majú požehnane,
na hokeji miesta rezervované.
Kňazstvo je naša tématika,
to je život propedeutika.**

Spracoval: **Samuel Belák**
Foto: Propedeutikum

Z našej kuchyne

Seminárne tatarčané pirohy

Milí čitatelia, v novom čísle nášho časopisu, by sme vám radi ukázali, že bohoslovci sa vedia o seba postarať aj sami, aby neumreli hladom. Stačí pár šikovných rúk, dobrá nálada a hladné krky.

Ako prvé by sme vám radi predstavili naše seminárne tatarčané pirohy. Prečo názov tatarčané? K našim predkom prišli kedysi pohania a priniesli novú plodinu, ktorú nepoznali. Našli pre ňu využitie, ale ešte pre ňu nemali meno. Nazvali ju podľa tých, ktorí ju priniesli, to boli podľa vtedajšieho slovníka Tatári – pohania. Odtiaľ máme aj odvodený názov tatárka – pohánka.

Jednohlasne sme sa dohodli, na čo máme chuť, a tak sme mohli vyraziť na nákup. Zadovážili sme si všetky suroviny a pustili sa do prípravy plnky. Na ňu budeme potrebovať:

1. približne 5 stredných zemiakov,
2. 1 strednú cibuľu,
3. 2 bryndze,
4. kúsok masla,
5. 100 ml mlieka,
6. olej,
7. sladkú papriku, soľ, mleté čierne korenie.

Postup:

Najprv si zemiaky očistíme, nakrájame a v osolenej vode ich uvaríme do mäkka. Po uvarení pridáme trošku masla, mlieka a vyšľaháme pyrė, ktoré následne rozdelíme na dve približne rovnaké časti. Na panvici si na oleji orestujeme cibuľku do zlata a pridáme k jednej časti spolu s 2 lyžičkami sladkej papriky. Dochutíme čiernym korením a soľou. Korenie pridávajte opatrne, každý podľa svojej chuti. Celú časť plnky vymiešame,

aby sa nám všetko spojilo a necháme odpočívať. Do druhej časti zemiakov pridáme bryndzu a vymiešame. Plnky si necháme na boku a urobíme si cesto. Na cesto budeme potrebovať:

1. 800 g polohrubej múky,
2. 200 g hladkej múky,
3. 250 g pohánkovej múky,
4. 1 čajovú lyžičku soli,
5. 1 vajce,
6. 400 – 500 ml vlažnej vody.

Múku, vajce a soľ si dáme do väčšej misy a postupným prilieváním vody vypracujeme cesto. Cesto je dobré vteď, keď sa nelepí na okraje misy a drží

pekne pokope. Po vypracovaní necháme prikryté cesto chvíľku oddýchnuť. Aby bolo cesto na tatarčané pirohy dobré, obsah pohánkovej múky by mal byť maximálne jedna štvrtina celku.

Keď sme si spolu s cestom oddýchli, pomôžeme si pracovnú dosku a podľa veľkosti si rozdelíme cesto na niekoľko častí, v našom prípade na 6. Z každej časti vyvaľkáme pozdĺžny útvar, niečo ako obdĺžnik. Vyvaľkané cesto si porežeme na štvorce pozdĺžnymi rezmi a do štvorčiekov si vložíme zemiakové plnky. Ako plnku môžeme použiť aj džem, ale odporúčam tuhší, aby pri varení nevytiekol z cesta. Ja som sa snažil rozdeliť plnky zhruba na polovicu, teda 3 časti som

naplnil jednou zmesou a 3 druhou. Odrezky z cesta nevyhadzujeme, ale vypracujeme z nich nové cesto. Môžeme ho nakrájať aj na slíže a dáme variť k pirohom.

Keď pirohy máme hotové, dáme zavrieť vodu, ktorú sme osolili. Kvôli veľkému množstvu pirohov som použil 2 hrnce i tak som ich musel variť na 2-krát. V osolenej vriacej vode ich varíme približne 7 minút, kým nezmäknú. Necháme rozpustiť maslo, môžete pridať aj cibuľku. Uvarené pirohy precedíme cez sitko, dáme do misy a pridáme rozpustené maslo. Dobré osolíme a môžeme podávať.

Dobrá chuť!

Spracoval: **Denis Bednár**

Foto: Archív KSKE

Pastoračné víkendy

Pastoračné víkendy. Čo to je? To bola asi prvá reakcia mnohých ľudí, keď sme im povedali o tohtoročnej novinke, ktorá sa zaradila do našej formácie. Pastoračné víkendy sa skladajú zo štyroch víkendov v zimnom semestri a štyroch víkendov v letnom semestri, ktoré naplno strávime v pridelených zariadeniach alebo farnostiach. Sú len pre bohoslovcov v teologických ročníkoch (3., 4. a 5.). Každý ročník

má pridelený typ pastoračie, ktorému by sa mal venovať. Cieľom týchto víkendov je vidieť „realitu“, poskytnúť nám praktické skúsenosti a príležitosť priblížiť sa k ľuďom, aby sme lepšie porozumeli ich potrebám, radostiam, trápeniam i výzvam. Prinášame Vám pohľady dvoch bohoslovcov na im zverenú službu:

Denis Bednár

Farnosť Košice-Juh – Domov pokojnej staroby

Na svojej praxi cez pastoračné víkendy som bol poslaný do domova pokojnej staroby A. F. Colbrieho. Spolu so mnou tu chodí aj môj spolužiak Matej Caban. Mojou úlohou tam je hlavne byť s ľuďmi, rozprávať sa s nimi, vypočuť ich a pomôcť im s čím potrebujú. Ráno prídem do zariadenia, zapíšem sa a idem k ľuďom. Porozprávame sa o tom, čo zažili za posledný čas, čo ich potešilo, čo zarmútilo a ako sa majú. Pýtame sa navzájom. Mnohí sú radi, že im venujem čas a mňa naplňa vidieť, že na chvíľku sa odreagujú od bežného stereotypu. Ak niekto potrebuje niečo preniesť, preukladať alebo priniesť pomôžem im. Takto to beží do obeda, potom sa idem naobedovať a po obede pokračujem až do večera. Popri nich som v kontakte aj s ošetrovateľkami a ošetrovateľmi a počúvam ich skúsenosti, ako to zvládajú, čo zažívajú a ako

ich tá práca naplňa. Je veľmi osožné stretnúť sa s ľuďmi a počúvať ich rôzne životné príbehy, ktoré sú častokrát ťažké. Učí ma to byť viac empatickým a pamätať na to, ako je dôležité zvládať samotu aby sa človek neuzavrel pred svetom. Tak isto je veľmi povzbudivé vidieť sestričky, ošetrovateľky a ošetrovateľov, ako sa stále s úsmevom na perách starajú o týchto ľudí.

„Rád by som ešte priblížil jednu skutočnosť – niekedy nie je inej cesty, ako dať rodičov, starých rodičov alebo iných príbuzných do takéhoto zariadenia, netreba však zabúdať na to, že sú stále naša rodina a naši blízki, ktorí nás vychovali a mnoho nám pomáhali. Rád by som povzbudil ľudí, aby ak majú svojich príbuzných v takýchto zariadeniach, aby ich navštevovali často a nie len na pár potrebných minút, ale na dlhší čas.

Trávte s nimi čas, lebo to je to najviac, čo im môžete v ich situácii dať. Nenechajte ich v pocite opustenosti.“

Starší či vážne chorí ľudia sú dnes často odsúvaní na vedľajšiu koľaj, v spoločnosti sa hľadajú „jednoduché a rýchle“ riešenia ako je napr. eutanázia. Čo by si na takéto myšlienky povedal po svojej skúsenosti pri týchto ľuďoch?

Kde chýba ľudskosť a empatia, tam sa budú hľadať aj neľudské riešenia. Deti vychováваме lebo spoločnosť očakáva, že v budúcnosti budú produktívni. Zabúdame, že po produktívnej fáze príde práve tá fáza staroby, kedy človek už veľmi nevládze. No úcta k človeku, a všetkému, čo dokázal vo svojom živote, nám nesmie dovoliť hľadať spôsob, ako ich už ako „ne-

potrebných“ členov spoločnosti dať na bok. Mali by sme ich dávať za príklad, ako tých, ktorí celý život obetovali svojej rodine, práci a vlasti. Bez nich by sme sa nena-chádzali v takom svete, v akom sme teraz. Bojovali, aby sme sa mali lepšie, ako sa mali oni. Prečo by sme teraz nemali chcieť to isté pre nich, keď my sme v pozícii tých, ktorí s tým vedia niečo urobiť?

Stanislav Dzuričko

Farnosť Bardejov – Hospic sv. Matky Terezy

Zdravím všetkých čitateľov, v prvom rade by som sa rád poďakoval za možnosť podeliť sa o zaujímavú skúsenosť. Bol som poslaný spolu s mojim spolužiakom Matúšom Kozejom slúžiť do Bardejova, konkrétne do hospicu v mestskej časti Bardejovská Nová Ves. Mojou úlohou je rozprávať sa s pacientami, ktorí o to majú záujem. Ide väčšinou o duchovné rozhovory, alebo rozhovory o živote. Bežný deň pastoračného víkendu vyzerá nasledovne: Ráno vstanem, pomodlím

sa, najem sa, nakoľko sme ubytovaní na fare, tak trochu v predstihu vyrážame smer Bardejovská Nová Ves – väčšinou nás tam zvykne vziať niekto z kaplánov. V samotnom zariadení sme 4 – 5 hodín. Po obede ideme spolu s kaplánom do ďalšieho zariadenia – Centrum sociálnych služieb, kde rozdávame chorým Sväté Prijímanie. Následne v miestnej kaplnke pre tých, ktorí sa môžu zúčastniť kňaz slúži Svätú Omšu na ktorej miništruje-me. To trvá tak cca do 18:00. V nedeľu

navštevujeme okrem iného aj Bardejovskú nemocnicu, kde taktiež pomáhame s rozdávaním Najsvätejšej Eucharistie.

„Svoju doterajšiu prax hodnotím veľmi pozitívne. Je to dobrá skúsenosť – učí človeka pokore a vďačnosti, ale aj pohotovosti – byť tam, kde ma potrebujú. Uvedomil som si, že pri niektorých ľuďoch stačí povedať možno pár pekných slov, prejať im, že máš o nich záujem, že je tu niekto, kto ich vypočuje. A taktiež som si uvedomil, že mnohokrát berieme Eucharistiu ako samozrejmosť, pritom tí ľudia, ktorí sú chorí, sú veľmi radi a veľmi vďační, že môžu prijať Krista do svojho srdca, aby ich posilnil v ich utrpení – tú radosť som im videl v očiach.“

Je to veľmi komplexná otázka, ktorá sa týka viacerých rezortov, nie iba zdravotníctva, ako by sa to na prvý pohľad mohlo javiť. Vždy je čo zlepšovať. Či už hovoríme o finančnom ohodnotení, alebo pracovných podmienkach. Myslím si, že by to malo byť jednou z hlavných tém spoločenskej diskusie, pretože je stále mnoho takých, ktorí odchádzajú praco-

Práca pri starších ľuďoch, v paliatívnej starostlivosti je mnohokrát prehliadaná a podhodnotená. Ty si teraz mal príležitosť vyskúšať si ju na vlastnej koži. Vidíš priestor na zlepšenie podmienok pre osoby pracujúce v tomto odvetví?

vať do zahraničia, čo je zlé, ale logické vzhľadom na to, ako sú u nás veci nastavené. A myslím si, že do tohto má a musí povedať aj cirkev – tam kde štát nie je schopný zasiahnuť, tam má nastúpiť cirkev, pretože starostlivosť o starých, chorých a ľudí žijúcich na periférii bola vždy doménou cirkvi, koniec koncov, k tomu nás vyzýva aj sám svätý otec František a ja mám niekedy pocit, že sa tvárime, že sa nás to netýka...

Spracoval: **Daniel Dzuríš**

Foto: Archív KSKE

Seminár v kňazskom seminári – Otcovo Srdce

Vstupom do nového formačného roku nás sprevádzal seminár Otcovo Srdce. Tento typ formačného programu bol pre náš kňazský seminár novinkou a to pre rôzne prvky, ktoré si postupne predstavíme. Tento seminár trval od utorka do nedele. Začali sme spoločnou večerou s tímom služobníkov Otcovho srdca a po nej sme sa presunuli do jednej z našich učební, kde prebiehala väčšina programu.

Na úvod sa nám tím predstavil. Pozostával z laikov, kňazov, zasvätených pánien a rehoľnej sestry. Okrem lektorov, ktorí nám prednášali, sa v službe vystriedalo aj viacero hudobníkov, ktorí viedli modlitbu chvál. Touto modlitbou sa každý deň začínal spoločný program. Ide o modlitbu piesňami za sprievodu gitary,

ktorá je doplnená spontánnymi modlitbami. Tento spôsob modlitby je typickým najmä pre charizmatické spoločenstvá.

Následne nám predstavili projekt seminára Otcovo srdce. (viac informácií o projekte môžete nájsť na webovej stránke: seminarotcovosrdce.sk) Na Slovensku funguje tím, ktorý pozostáva z asi 70 služobníkov, ktorí pravidelne slúžia na týchto seminároch. Pre každý seminár zvlášť sa z nich vyskladá malý tím asi šiestich ľudí. A podobne to bolo aj pri tom našom.

Hlavnú časť programu tvorili prednášky. Väčšinou sme mali tri prednášky cez deň. Ako bolo povedané jedným z lektorov: „Nechceme vám povedať o Bohu nič, čo by ste už nepočuli, žiadne

nové teologické pravdy. Ale skôr ide o to, čo už o Bohu poznáte, ako osobne prijať do svojho života.“ Teda tieto prednášky boli zamerané na praktické prežívanie vzťahu s Bohom.

Ako napovedá už názov seminára, išlo najmä o témy súvisiace s láskou Boha Otca. Dozvedeli sme sa aj o dôvodoch, prečo niekto neprežíva túto lásku a takisto prečo môžeme mať pokrivený obraz Boha Otca. Vo viacerých témach rezonoval vplyv rodičov na prežívanie vzťahu s Bohom a obrazu Boha.

Ďalším dôležitým faktorom, o ktorom bola reč sú emócie. Tie hrajú veľkú rolu v našom správaní, vo vzťahoch všeobecne, ale rovnako vo vzťahu k Bohu. Veľký vplyv na prežívanie človeka majú jeho skúsenosti z detstva a mladosti. Je dôležité nechať uzdraviť emočné zranenia a nezdravé mechanizmy, a to na rovine prirodzenej, cez psychologickú pomoc a skúsenosť prijatia, ale aj prijatím Božej lásky a jeho pôsobenia.

Prednášky boli dopĺňané svedectvami členov tímu. Tie sa týkali témy, o ktorej sa hovorilo na danej prednáške. Vyzeralo to tak, že k tomu, čo bolo povedané, jeden z členov tímu priblížil skúsenosť zo svojho života. Bolo to veľkým obohatením, pretože obsah prednášky a teórie bol týmto svedectvom jednak potvrdený, ale aj oživený a lepšie uchopiteľný. Navyše, či už pri hovorení prednášky, či svedectva, bolo na slúžiacich vidno, že naozaj veria tomu čo hovoria, pretože z nich išla autentickosť.

Okrem prednášok boli v programe zahrnuté aj tematicky zamerané filmy. Ďalej sme boli pozvaní do modlitby obrazotvornosti. V ponuke bol taktiež duchovný

rozhovor so slúžiacimi, spoveď a modlitba prihovoru. A neodmysliteľnou súčasťou programu bola každodenná spoločná svätá omša.

Posledným bodom programu bolo záverečné zdieľanie. My seminaristi sme boli ako účastníci pozvaní k vyjadreniu spätnej väzby. Niekoľkí z nás vyjadrili, čo im tento seminár dal, prípadne čo by v programe zmenili. Pre viacerých z nás to bol prínosný čas. Okrem formálnych bodov programu, sme sa spolu, bohoslovci aj členovia tímu, stretávali pri stolovaní, ako aj na káve pri neformálnych rozhovoroch. Celkovo to bola pre nás zaujímavá a obohacujúca skúsenosť.

Spracoval: **Peter Vyhonský**

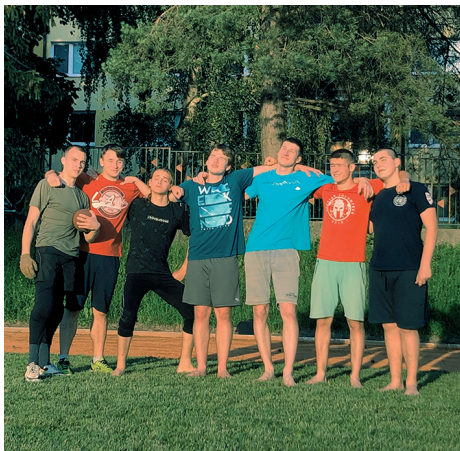
Foto: Archív KSKE

Začiatok prázdnin trochu inak

ROŽŇAVSKÁ BRIGÁDA

Každý rok patria bohoslovcovi z rožňavskej diecézy 2 týždne brigády ako súčasť formácie. Po ukončení seminárnej formácie sa teda presúvame do Rožňavy na biskupský úrad, kde nás už tunajší personál očakáva, a tam spolu následne žijeme i pracujeme na biskupskom úrade. Brigády sa zúčastňujeme všetci rožňavskí bohoslovci, teda zvyčajne v počte 3-5 ľudí. Náplňou našej brigády je vždy čosi iné, ale o tom trochu neskôr. V priebehu troch rokov, teda aj troch brigád, som spoznal v prvom rade množstvo ľudí, pracovníkov aj zamestnancov biskupského úradu, rehoľné sestričky, ktoré nám vždy s láskou navaria a postarajú sa o nás. Dobré a pevné vzťahy tvoríme aj s miestnymi kňazmi mesta Rožňava, takže ich z času na čas radi navštívime. Tak tiež spoznávame počas brigády aj ľudí z mestskej farnosti, či mladých, z ktorých sa mnohí pre nás stali dobrými priateľmi, za čo môžeme byť len veľmi vďační. Večer po svätej omši, keď utíchne práca, sa radi stretávame práve s ľuďmi z farnosti, porozprávame sa, skočíme spolu na nejaké jedlo, zmrzlinu alebo nápoj, pozrieme futbal, výnimočne si spolu aj zašportujeme. Žijeme tu vlastne bežný klasický život, ktorý prepája prácu s modlitbou a oddychom, a sem tam si pri ňom i lezieme na nervy. (úsmev)

Ale čo je vlastne náplňou našej práce? Vyskúšal som si prácu mnohých zameraní, či ako pomocník v archíve, kde pod dohľadom vedúcej pani archivárky Silvie, sme pomáhali upravovať a zjednodušovať biskupský archív, usporadú-

vali sme ho a niečo aj pretriedili. Neobišla nás ani náročnejšia poctivá práca kosenia, hrabania, umývania okien, stahovania a tomu podobných fyzických prác. Vo všeličom sme sa už zabehli, no všetko nakoniec musíte raz nechať a ísť robiť ďalšie. Samozrejme, radi a často sa objavíme aj na Svätej Omši, a to buď ráno, na obed alebo aj večer. Práca na biskupskom úrade trvá nejaký čas, tak tiež vzťahy a duchovný život si pýtajú svoje, ale aj tak si každý z nás nájde aj čas na niečo pre seba. Ja si v tomto čase rád čítam, pospím, vypočujem hudbu alebo sa socializujem cez mobilné siete. Brigáda je fajn, ale doma je doma. Tak sa teda ku koncu brigády už všetci tešíme znovu uvidieť svoje rodiny, priateľov a prežiť požehnaný čas letných prázdnin. Takže vtedy len hovorím, dovidenia Rožňava... 😊

Spracoval: **Matej Caban**

Foto: Archív KSKE

Boli sme pri oslave viery a odvahy mladého bohoslovca

BLAHOREČENIE JANKA HAVLÍKA

Koniec letných prázdnin patrilo v Cirkvi na Slovensku mladému mužovi. V národnej bazilike v Šaštíne bol 31. augusta blahorečený 37-ročný seminarista Ján Havlík, ktorý sa stal mučeníkom vernosti a obeťou komunistickej tyranie voči veriacim. Vo väzení strávil takmer 10 rokov, bol obvinený z velezrady v roku 1952. Napokon ho 29. októbra 1962 kvôli obavám z možného úmrtia vo väzbe prepustili na slobodu, nechceli z neho vytvoriť nežiadúceho mučeníka. Ján následne umiera 27. decembra 1965 postojacky, opretý o popolnicu jedného z domov. Na blahorečení nechýbal ani náš kňazský seminár. Do Šaštína sme pricestovali už v predvečer slávnosti. Po celých letných prázdninách nás čakali príjemné bratské stretnutia so spolubratmi z iných seminárov. Večer začal súkromnou Svätou Omšou v priestoroch pavlinského kláštora, ktorú nám odslúžil náš otec rektor – Štefan Novotný, ktorý cestoval na blahorečenie spolu s nami. Celý program vyvrcholil slávnostnou svätou omšou samotného blahorečenia, ktorú celebroidal taliansky kardinál Marcello Semeraro, prefekt Dikastérie pre kauzy svätých. Koncelebrovalo približne 30 biskupov z rôznych krajín sveta. Na slávnosti bolo prítomných vyše 370 kňazov a stovky rehoľníkov a rehoľníčok. Dvaja z nás boli aj priamo zapojení do asistencie pri svätej omši, tým, že sme niesli sviece vedľa kríža.

„Ak by som mal opísať pocity, ktoré som prežíval počas celej udalosti, asi by ich bolo mnoho. Veľmi ma oslovila vnútorná sila Janka Havlíka prameniaca z neochvejnej viery v Krista. Z čisto ľudského hľadiska sa nám jeho život môže zdať neúspešný, premárnený, krutý, nespravodlivý. Čo vlastne dokázal tým, že si zachoval neochvejnú vieru, ktorá ho stála život? Pre nás veriacich tým dokázal veľa. Dokázal, že sa to dá. Že je možné ostať verný aj v beznádeji. Z jeho vernosti Kristovi môžeme čerpať silu. Aj my ako bohoslovci máme určite občas pochybnosti či ťažkosti vo viere. Práve príklad Janka nech je pre nás povzbudením na ceste do neba.“

**„Jedine v Tvojom náručí
som šťastný.“**

**„Neplačte, mamka. Mali sme
prinášať obeť Bohu na oltári,
teraz mu dvíhame namiesto hostí
svoje utrpenia a životy.“**

**„Mojím konečným cieľom bolo stať
sa kňazom. Riadil som sa podľa
svedomia. Viac k tomu nemám
čo dodať!“**

– bl. Ján Havlík

Spracoval: **Benjamín Grejták**

Putovanie so svätými

MINIŠTRANTSKÁ UNIVERZITA

V prázdninovom čase od 15. do 19. júla 2024 sa v Pútnickom dome blahoslavenej Anny Kolesárovej v Obišovciach konala tradičná Miništrantská univerzita. Tento rok sa prihlásilo vyše 30 miništrantov Košickej arcidiecézy. Počas týchto dní sme si osvojili službu animátorov a pre všetkých účastníkov pripravili zaujímavý a hodnotný program.

Tohtoročný tábor niesol názov „Putovanie so svätými“. V priebehu týždňa

mali miništranti možnosť spoznávať životné príbehy blahoslaveného Titusa Zemana, Carla Acutisa a kráľa Dávida, známeho zo Starého zákona. Vďaka spoznaniu týchto významných osobností viery a odvahy, mohli chlapci postupne objavovať svoje jedinečné dary a talenty, budovať spoločenstvo a rozvíjať svoj duchovný život. Základom každého dňa bola modlitba, ktorou sme vždy začínali a končili deň.

PROGRAM

PONDELOK: V poobedňajších hodinách prichádzali miništranti do Obišoviec. Každého sme vrelo privítali a celý tábor zahájili svätou omšou, po ktorej nasledovali úvodné oznamy, rozdelenie do skupín a klasická zoznamovačka. Nechýbal ani futbal, ktorý si chlapci sami vyžiadali.

UTOROK: Po spoločných raňajkách sme sa vybrali na Obišovský hrad. Mi-

ništranti tu prostredníctvom rôznych aktivít bližšie spoznávali blahoslaveného Titusa Zemana. Za úlohu mali pomáhať Titusovi Zemanovi stavať seminár pre slovenských bohoslovcov v Ríme. Po oboch mali turnaje v rôznych disciplínach, miništrantské workshopy (vzdelávacia aktivita určená miništrantom) a svätú omšu. Cieľom workshopov bolo rozšíriť

a obohatiť svoje teoretické i praktické vedomosti v oblasti liturgie.

STREDA: Ráno sme pricestovali do Košíc. Naše kroky viedli na Svätú Omšu do Kňazského seminára svätého Karola Boromejského, ktorú celebroval náš špirituál, vdp. Peter Ceľuch. S miništrantmi sa stretol aj náš rektor, vdp. Štefan Novotný. Po Svätej Omši nasledovala prehliadka seminára, Dómu sv. Alžbety a centra mesta. Nechýbala ani zastávka na skvelú zmrzlinu :) Po návrate do Obišoviec sa chlapci zapojili do súťaží, v ktorých vyzývali miništrantov a bohoslovcov na rôzne športové a vedomostné aktivity. Večer patrilo moderovanej Adorácii. Tá bola špeciálna v tom, že každá z troch skupín si pripravila 15-minútové modlitby a zároveň nejaký materiálny dar, ktorý spoločne priniesli pred oltár. V noci nechýbala nočná hra, ktorá poriadne prekvapila a zároveň preverila každého miništranta. Spočívala v tom, že museli bez baterky a mobilu prejsť cez prekážky, strážnikov a hranicu. Touto hrou sme si pripomenuli Titusa Zemana, ktorý pomáhal mladým bohoslovcovi pri prechode cez hranicu, aby mohli ísť na štúdiá do Ríma.

ŠTVRTOK: V tento deň sme pre miništrantov pripravili turnaje a finálové hry, ktoré rozhodovali o celkovom poradí. Všetci si od nás zaslúžili obrovský potlesk, pretože preukázali svoju šikovnosť na obdivuhodnej úrovni. Zahrali sme si aj futbal, ktorý bol každodennou súčasťou nášho voľného času. Večer sme zakončili grilovačkou, kde sme sa výborne najedli a perfektnú atmosféru vytvorili aj dvaja miništranti hrajúci na akordeóne.

PIATOK: Ranný budíček odštartoval záverečný deň, v ktorom sme vyhodnotili celý tábor. Svätú omšu celebroval náš

rektor, vdp. Štefan Novotný. Všetkým miništrantom poďakoval za asistenciu pri oltári vo svojich farnostiach a povzbudil ich vykonávať túto službu s radosťou a láskou. Po spoločnom obede sme sa rozlúčili a po svoje ratolesti si prišli rodičia.

MINIŠTRANTSKE OKIENKO

Na aké momenty z miništrantskej univerzity si rád spomínaš? Samuel (14):

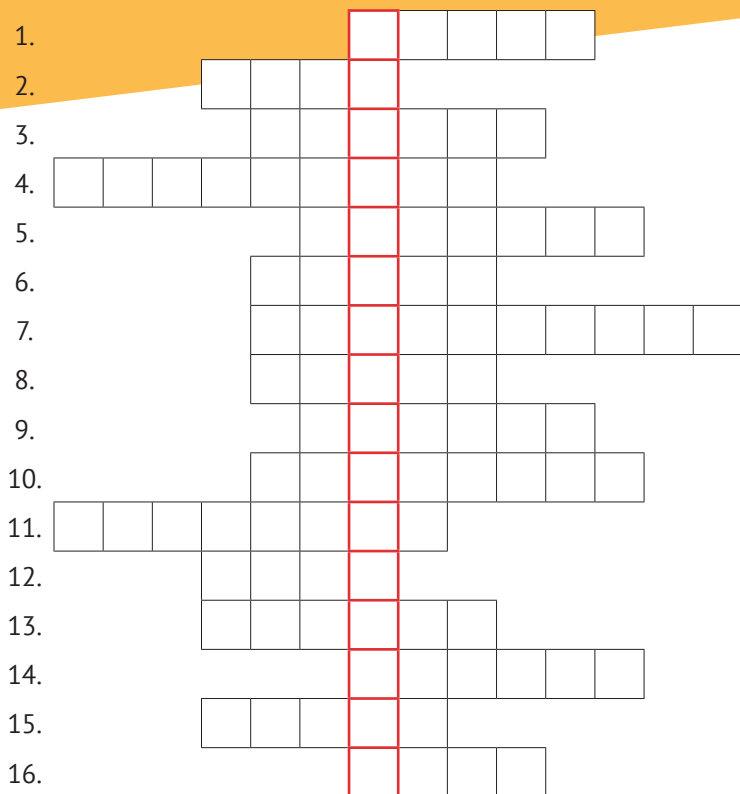
Je veľa momentov, na ktoré si rád zaspomínam, ale medzi moje obľúbené určite patria najmä rôzne tímové aktivity, výlet do Košíc alebo spoločný futbal, kde si s nami zahrali aj bohoslovci. V každom prípade mojím najobľúbenejším zážitkom ostáva aktivita, kedy sme sa v skupinke vydali po Obišovciach a pýtali sa obyvateľov, či by nepotrebovali s niečím pomôcť. Napriek tomu, že sme si vypočuli veľa odmietnutí, nakoniec bolo veľmi príjemné pomôcť jednému pánovi so zberom jablone, a dokonca sme sa vrátili s plnou taškou jablák, ktorou sa nám podarilo zabezpečiť všetkým účastníkom chutný olovrant.

Všetkým ďakujeme za účasť a DOVIDENIA o rok!

Spracoval: **Matúš Žinčák**

Foto: Michal Halčko

Tajnička, súťaž, vtipy

*Pomôcky:
Klauzúra,
Vojtech,
Prostrácia*

Milí priatelia!

Tentokrát sme si pre Vás pripravili špeciálnu tajničku. Na to, aby ste ju správne vyriešili potrebujete rozlúštiť zopár slov. Ak ich správne doplníte, dozviete sa, čo povedal sv. Pavol v Prvom Liste Korinťanom.

1. Dopln': „...je základom toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme.“
Hebr 11, 1	5. Priestor (budova), v ktorom bývajú bohoslovci.
2. V poradí po siedmom.	6. Priezvisko košického arcibiskupa Bernarda.
3. Synonymum slova maska.	7. Úkon kňaza na Veľký piatok, keď leží na úvod obradov pred Oltárom.
4. Ako sa nazýva ten, kto stvoril svet?	

8. Meno Krista.	12. Vec, cez ktorú prechádzame nad riekou.
9. Duchovný pastier diecézy.	13. Slávnosť inak.
10. Súkromný priestor, kde žijú rehoľníci.	14. Český svätec, biskup a mučeník.
11. Rastliny z palmy, ktorú hádzali Ježišovi na zem pri slávnostnom vstupe do Jeruzalema.	15. Človek inak.
	16. Záverečné slovo modlitby.

Ak sa Vám podarí našu tajničku rozlúsknuť, môžete nám správnu odpoveď spolu s Vašími kontaktnými údajmi poslať na e-mailovú adresu:

casopisboromeo@gmail.com

Alebo poštou na adresu:

Časopis Boromeo
Kňazský seminár sv. Karola Boromejského
Hlavná 91, 042 03 Košice

Zo všetkých správnych odpovedí, ktoré nám zašlete do **03. 02. 2025** vyžrebujeme **troch z Vás**, ktorí budú odmenení vecnou cenou. S výhercami sa skontaktujeme a ich mená uverejníme na našom novom webe www.kske.sk, ako aj na našej facebookovej stránke.

Veľa šťastia!

Spracoval: **Denis Bednár**

PÁR VTIPOV NA ZÁVER

Príde mladík za farárom sa vyspovedať. Po niekoľkých minútach spovede sa farár nahnevá a mladíka opomenie:

- Synu, ty sa nespovedáš, ty sa chvastáš!

Počas diplomatického prijatia sa rozprával nuncius Roncalli, neskorší pápež Ján XXIII., s najvyšším parížskym rabínom. Pri vstupe do sály mu chcel dať rabín prednosť. Roncalli to však odmietol slovami: „*Nie, najprv Starý zákon, až potom Nový zákon.*“

Ide farár na bicykli a zastaví ho policajt:

– No pán farár a kde máte prilbu? To bude pekných 50 €

– Ale ja prilbu nepotrebujem, mňa ochraňuje anjel strážny.

– Aha...?! Takže ste na bicykli dvaja, tak to máme 100 €!

MODLITBA ZA BOHOSLOVCOV

Pane Ježišu, prosíme ťa za našich bohoslovcov,
aby sa stávali zrelými a na čnosti bohatými osobnosťami
podľa tvojho vzoru. Ty si im adresoval nielen výzvu
„Podďte za mnou!“, ale aj výzvu „Učte sa odo mňa!“
Vlož do ich srdca lásku k Božiemu slovu a k najsvätejšej Eucharistii.

Naplň ich srdcia láskou k svätej Cirkvi,
ktorá uchováva a vysluhuje sviatosti spásy.
Daj, aby sa naši bohoslovci vo svojej príprave
na kňazskú službu stávali deň čo deň svätejšími.
Duchu Svätý, privádzaj našich bohoslovcov k vytrvalému
a dôslednému nasledovaniu Krista.

Amen.